

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

24 Ianuarie.

(R) Soartea a fost nemiloasă și crudă față de neamul românesc. Nu numai că ne-a împrăștiat în trei mari împărății și-n câteva țări mai mici, dar și pe norocoșii cari au rămas în țări românești, și-a împărțit în două tabere: în moldoveni și munteni, cari, îndemnați de duhul cel rău, veacuri d'arândul s'au războit între dânșii. Par'că n'ar fi fost frați de același sânge, ci dușmani, pe viață și moarte... Șoimenii viteji ai lui Ștefan cel Mare, Domnul Moldovei, pustiit-au deci, cu fier și foc Țara Muntenilor și tot așa: Matei Basarab, Mihai Viteazul și atâți voivozi mari ai Munteniei călcat-au năpraznic hotarele Moldovei, incingând țara în foc. Și moartea rămănească pretutindeni să însemneze urmele pe unde treceau armatele țării surori. Vremea de odihnă, pace și frățescă înțelegere era mai rară decât sărbătorile împărătești...

Măcar că și moldovenii și muntenii trăiau strânși într'un cerc de vrăjmași. La miază-zi turcii, la miază-noapte și răsărit polonii și tătarii, la apus ungurii. Dar rar s'au ajutat unii pe alții împotriva dușmanilor firești și foarte des au cerut ajutorul străinului, pentruca să învingă asupra fratelui.

Urgia cerului, nu altceva!

Abia înainte cu jumătate de veac s'a îndurat Dumnezeu de neamul românesc, trimițându-i bărbați luminați, plini de vite-

jie și mai presus de toate având inimă caldă, care n'a tresăltat decât pentru binele neamului. Și se făcu astfel în anul mântuirii 1859 ziua 24 a lunii Ianuarie marea unire. Muntenia și Moldova își aleseră un singur Domn, se proclamează o singură țară: *Principatele-unite!*

»Să fim un singur trup, precum suntem un singur suflet, căci suntem toți una, având o origină, un sânge, o patrie, o istorie, o credință, un Dumnezeu...«

Așa a zis încă în toamna anului 1857 Mitropolitul Sofronie al Moldovei, când a deschis Adunarea obștească dela Iași.

Dorința asta mare de a se uni, trăia de mai mulți ani în sufletul fruntașilor celor două țări, dar erau cumplitे piedecile ce se puneau în calea întrupării gândului înalt. După revoluțiunile dela 1848 sugrumate de muscali și turci, fruntașii celor două țări au ajuns unii în temnițe, alții surghiuniți, departe de țară. Pe vremea aceasta uneltirile străine se țineau șir în Moldova și Muntenia, săvârșindu-se toate nelegiuirile, blăstămățiile și neomeniile pentru a zădărnici planul unirei, pentru care marii patrioți luccrau cu o râvnă uimitoare chiar în străinătate, bătând pela toate ușile și căutând să scape țara de epitropia înăbușitoare a Austriei, a Rusiei și Turciei, și rost să facă, pentruca să li-se dea țării române cel puțin puțința să spună ce vor, ce dorințe au... Ceeace abia la 1857 s'a putut ajunge, când aleșii poporului se adunară în așa zisele *Divanuri-adhoc*, la București și Iași.

În aceste Divanuri se spuse întâiaoară că românii vor *unirea țării surori*, cari pe viitor să se numească *România*.

Ce luptă s'a purtat, până să ajungă aceste zile fericite de 7 și 9 Octomvrie, numai așa ne putem da seamă, dacă ne vom gândi la strădaniile fără margini, la suferințele nespuse și jertfele de tot felul ale celor din surghiun, ale marilor Brătianu, Ion și Dumitru, Costache Rossetti, frații Golescu, M. Cogălniceanu, Ioan Ghica, și alții, cari aveau nu numai să rupă itele ce în străinătate se țeseau dinadins pentru încălcirea afacerilor celor două țări, ci tot ei, marii surghiuniți trebuiau să țină cald sufletul în cei d'acasă, adesea desnădăjduiți.

În Octomvrie 1856 de pildă, Dumitru Brătianu scria (din Londra) celor d'acasă:

»Nu vă descurajați, frații mei; piedecile ce încercați trebuie să fie pentru voi un bold, care să vă împingă și mai tare la lucru, la luptă. Nuvelele diplomatice sunt bune: Franța ne susține mai mult decât oricând, și Englitera, de nu sprigină Unirea — jeloasă fiind de Franța — n'a făcut nici n'a scris nimic contra-i. Toți îmi zic că, de ne vom arăta uniți și fermi în Principate și de vom ști susține în străinătate o agitație favorabilă unirii, Englitera ne va sprigini și ea și vom avea desigur Unirea...«

În Ianuarie 1857 marele patriot aflase:

»Zece mii de turci au să ocupe Principatele, ca să menție buna rânduială în timpul alegerilor...«

Scrie, deci, celor d'acasă:

»De vom suferi-o, această măsură va fi o îndrumare cătră o garnizoană permanentă, la care umblă să ajungă Poarta, cu spri-

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Principesa Elena Guza.

O sută una bubuituri de tun salută triumfător în zorii zilei de astăzi, sărbătoarea mare a celui mai însemnat eveniment din istoria țării românești, — unirea Principatelor. Este o jumătate de secol de atunci. Ca și azi, o zi ghițoasă și rece, însă o zi de tremur și teamă în frigurile nesiguranței de ce va aduce ziua de mâine. Se fierbeau toți pentru ideea unirii și la Cameră în tumultul discuțiilor se luptă toată seama bărbaților mari ce voiau să aducă odată la îndeplinire visul ce-l urmăreau zi cu zi. Afară în curtea Camerii poporul adunat în gloată aștepta nerăbdător sfârșitul discuțiilor ce nu mai luau capăt, când tinărul Vasile Boerescu într'o cuvântare ce a stors lacrimi din ochii consulilor străini, explică celor adunați că odată ce sunt uniți asupra ideii de unire, — persoana se impune dela sine: ea este Guza deoarece fiind Domn al Moldovei este și singurul ce ar putea înlesni unirea definitivă. Și Guza fu ales și Domn al Munteniei, adevărat Domn al Principatelor unite în ziua de 24 Ianuarie 1859. Fu un entuziasm cum nu se mai văzuse dela revoluția anului 1848! O sută de mii de oameni ieșiră întru întâmpinarea Domnului și Domniței Guza la bariera orașului București, și dela opincă la domnitate inimile tresăriră în bucuria cea mai desăvârșită, căci după cum spuse C. A. Rossetti lui Ion Brătianu, într'o telegramă, după ce cunoscuse pe Guza: »Domnul e sublim« și poporul fu

dintr'odată cucerit de chipul blând și bun al Domnului de ființa frumoasă, senină și blajină a Domniței.

Și dacă Domnul Guza a fost o providență pentru poporul român, pentru țărani cari nu-l pot uita niciodată, Domnița Elena le-a fost îngerul de pază care a veghiat deapaururi, asupra fericirii și păcii lor. Soție ideală, ei i-a fost dat să fie cea mai bună mamă căci poporul tot, i-a fost copil unic. Fericită, s'a bucurat pentru mulțămirile ce le-a putut aduce totdeauna semenilor săi, căci ea nu a putut lega de sine niciodată noțiunea domniei și a supusului, le-a șters lacrimile, le-a ușurat poverile și suferințele, le-a alinat durerile, mângâindu-i și ajutându-i cu tot sufletul cu toate puterile în obidă. Și când lovită greu, a trebuit să urce Calvarul, ea a plecat capul și nu a murmurat, ci s'a rugat și a iertat.

A încins hlămida și a coborât tronul ca un înger biruit, și a plecat înainte ocrotindu-și iubitoare singurul suflet ce-i mai rămasese în pază, soțul doborât. Și când și el îi fu răpit de voia destinului crud ce o lăsa singură în haosul mulțimei unde nu mai avea chemare, ea se furișă îndurerată într'un colț de lume, între munți, la Piatra, în județul Neamț, unde trăiește azi, neștiută de nimeni dar nu uitată de toți cei umiliți pe care îi ajută și-i sprijină mereu cu marea ei bunătate!

Născută la 1825, domnișoara Elena Rossetti, fiica postelnicului Iordache Rossetti dela Solești, se mărită cu Alexandru Guza, fiul vornicului Guza, tinăr de abia întors dela studii din Paris, intrat pe atunci ca membru judecător în județul Covurlui.

În timpul revoluției dela 1848 în Moldova, Guza care era și el printre revoluționari, fu prins de emisarii domnului Mihail Sturza, legat cobză, împreună cu mai mulți tovarăși de-ai lui și dus într'o cazarmă, unde fu atât de crunt bătut, — el viitorul Domn, — încât capătă la picior o rană mare de pe urma căreia suferi multă vreme. El a suferit toate durerile poporului și poate de aceea l-a și înțeles atât de bine și l-a ajutat totdeauna din toată inima. Trimis împreună cu alți rezvrățiți la arestul din Galați de unde urma să fie porniți în surghiun la Măcin, viitorul Domn se află în mare pericol. Dar credincioasa soție rămasă la Solești cu groaza și durerea în suflet, alergă în hodorogiturile unei mizerabile căruțe de poștă până la Galați și prin protecția consulului englez, cumpără pe marinarii greci cari trebuiau să conducă bărcile la Măcin și salvă astfel nu numai pe soț, dar și unirea! *DA!*

Așezați în bărci surghiuniți, scoaseră garăfile pline cu șampanie ce aveau cu ei și reușiră să îmbete pe ofițerul și soldații în paza cărora erau dați, pe cari îi convinseseră chiar să treacă în alte bărci pentru a fi mai în largul lor. Ei o porniră spre Galați, dar un moment după aceea, paznicii desmeteciți îi urmăriră spre Galați. Acolo fugarii prinzând de veste izbutiră să se facă nevăzuți, singur Guza, fu prins, căci având rana dela picior nu putuse să fugă împreună cu ceilalți. Neavând altă scăpare, Guza începu a se plânge de tovarășii săi cari îl părăsiseră atât de nedemn și spuse ofițerului că vrea să se răzbune asupra lor și de aceea îl roagă să-l sprijine ca să-l conducă în casa unde știa că se refugiaseră fugarii. Ofițerul îi dete brațul și-l ajută să meargă până

ginul perfidiei austriace și a prostiei englezilor. Vă conjur dar, să vă puneți îndată în campanie în contra acestui infernal proiect. Acreditați ideea în popor, că de vom îngădui pre ungirea ocupațiilor turcești, ajungem desigur la regimul beșlegilor și neferilor. Îndată ce se va adevăra nuvela ce vă vestii, agitați toate clasele societății și faceți o protestație strașnică... luminați, exaltați poporul lumii cel mai lesne de exaltat și scăpați, *creați România!*

Chiar în ajun de a li-se îngădui țărilor române să-și chivernisească soarta, pentru surghiuniți hotarele remăseseră încă tot închise. În Iunie 1857 D. Brătianu scrie din Rusciuc:

»Ați aflat negreșit, că Goleștii, Rosetti și eu, induși în greșală de false făgăduinți, am părăsit Parisul și Londra și că, ajunși la hotarele noastre, de șase săptămâni, nu ni-s'a dat încă voie de a le trece. Aici, la Rusciuc, la chinul de a avea țara noastră la o bătaie de pușcă, fără a putea pune piciorul într'ansa, se adaugă pentru noi durerea de a vedea că în Valahia lucrurile nu merg de fel mai bine ca în Moldova.»

Și se împliniseră opt ani de când ținea durerea asta.

Numai bărbați oțeliți în astfel de suferințe au și putut să ducă la isbândă cel mai mare act în istoria neamului românesc... Iată de ce mâine, când se împlinesc 50 ani dela proclamarea Unirei, frații noștri din România serbează cu mândrie și voioși, dela un capăt la altul al țării.

Cu drept cuvânt, pentru că Unirea fusese cea mai îndrăzneată și cea mai înțeleaptă faptă a națiunii românești. Indrăzneată, pentru că s'a săvârșit împotriva voinței și dorinței tuturor marilor puteri europene, și înțeleaptă pentru că, după veacuri de sbuciumări, părinții patriei prevăzură în sfârșit, că numai Unirea poate să fie pârghia de înălțare a neamului românesc.

E de înțeles dar că fruntașii d'acum țin ca serbarei de mâine să-i dea toată strălucirea. D-l Ioan I. Brătianu, prim ministru, fiul vrednic al Brătianului, care înainte cu jumătate veac fusese unul din făuritorii Unirei, a și spus deja în sfatul țării că va

*) »Viața Românească« 1908, nrul pe Decembrie.

cere mâine să se cuprindă chiar în legi lucruri menite să fie o veșnică amintire a înțelepciunii și naționalismului dela 1859.

E vorba cu acest prilej, să se aducă prinos nu numai memoriei lui Alexandru Cuza, celui dintâi voevod al principatelor unite, ci și memoriei lui Mihail Cogălniceanu, agerul ministru al lui Cuza.

D'odată cu amintirea marelui domnitor Cuza și a ne'trecutului ministru Cogălniceanu, se va serba apoi amintirea unui șir întreg de fapte mărețe, isvorite tot din unire.

O mare parte a bogăției celor două principate, averile mănăstirești, până la unire erau numai în folosul străinilor, a călugărilor închinători la Tarigrad. Cuza ia dela călugări bogăția țării și-o dă *poporului*. Tot așa, se șterge cu desăvârșire iobăgia, împroprietărind pe țărani.

Ș-a săvârșit toate acestea chiar împotriva unor fii ai țării, cari ajungând în Cameră, s'au simțit îndemnați să pună piedeci.

Din Unire a răsărit apoi și falnica armată română.

Cinci regimente de infanterie și două de călareți, atâta era puterea țărilor române la Unire. Prin munca desfășurată pentru armată, îndată după Unire, și prin grija dovedită chiar la începutul domniei voevodului Carol, din acel mănunchiu de ostași s'a ajuns la oștirea biruitoare dela Plevna și așa, în chip firesc, la mărirea de azi: la țară cu toate rosturile, în rând cu popoare mari, regat în care români-s stăpâni!

Dintre bătrânii țării, cari au luptat pentru unire și au subscris actele mari d'atunci, a mai rămas în viață unul singur, dl Dumitru Sturdza. La 1859 d-sa fusese secretar al obșteștii adunări care proclamase Unirea și d'atunci încoaci în dese rânduri ministru, primministru și căpetenie a partidului național-liberal, până în luna trecută, când doborât de bătrânețe și muncă, s'a retras din viața publică, departe în Franța, țara care adăpostise odinioară pe atâția tineri

cunoșteau poverile și grijile lor, ce le făceau pâinea neagră, amară, pâine ce-o mâncau îndată cu lacrimile lor. Boul și vaca, puiul și găina laptele dela gura copiilor lor, ce li-se luau cu nedreptul munca osteneților țaranului pe care la vreme de nevoi, și răsmerițe el trebuia să și-o răscumpere dela stăpânire însușit, toată starea aceea de plâns Domnița o cunoștea bine și dacă împroprietărirea țaranilor s'a adus la îndeplinire de Domnul Cuza, s'feticnicului credincios și bun de aproape, Domniței sublime i-se datorește o mare parte din merit, ea, bunătatea femeilor între femei.

Ea care iubea atât de mult, ea care a înțeles atât de bine menirea femeii pe pământ. Și în noaptea fatală, în noaptea de 10 Februarie 1866, când conspiratorii, printre cari se aflau și militari superiori, devotați lui Cuza, armata pe care biziua el atât de mult, când ei pătrunseră în palat și prezentă decretul de abdicare, tot ea, Domnița, ajută cu umărul ei, la actul de jertfă, căci Domnul Cuza văzând că nu e altă scăpare, luă decretul în mână, îl citi și atunci Domnița apropiindu-se, întinse umărul, el îi puse hârtia pe el și iscăli. ??

Era liniștită, spunea poetul Bolintineanu, amic lui Alexandru Cuza, dar ochii îi erau aprinși ca focul și pieptu-i reținea cu greu plânsul ce o îneca cu putere, când amândoi sprijiniți unul pe altul ieșiră în noapte, afară din palat, trecând printre două rânduri de soldați, garda, ce nu-i dedeau onorurile, ci stau cu spatele îtoarse. Poporul nu știuse nimic dar când află, rămase nepăsător. Omul care liberase cinci milioane de țărani, de clacă, care luase dela o clasă toate

români, apostoli ai Unirei. Bătrânului bărbat de stat nu i-s'a dat bucuria să poată fi de față la sărbătoarea de mâine, ca lacrimi să verse văzând încoronate atâtea străruințe nobile ale generațiunii care s'a stins, dar faptele-i mari străluci-vor d'apururea.

Iar dacă vitregia vremurilor și înălțimea Carpaților fac să fim departe de serbătoarea ce se va desfășura în București și la Iași, *în cugete și simțiri uniți suntem și fraților în deplină serbătoare trimetem sincere urări de bine și fericire.*

Zorii mântuirii. *)

Lumina școlilor, cuvântul neadormiților apostoli, cântările poezilor, toate pregătiau sărbătoarea deșteptării noastre.

Dorul de libertate și de neatarnare făcea un suflet nou din sufletele tuturor. Unirea Principatelor într'o singură țară, sub un singur domn, ales dintr'o viță domnitoare. Apus, întemeietor unei dinastii neclintite care să aducă liniște, îndreptare și statornicie mult încercatei noastre vieți, era acum un gând lămurit în mintea românilor, un gând ce și avea prorocii și ostașii lui, din ce în ce mai mulți, din ce în ce mai hotărâți și mai puternici. De biruința acelu gând s'au temut și turcii, s'au temut și rușii, zoriți mereu să-și lărgească împărăția spre Balcani, — s'au temut și Austria, care printre sfarmăturile de popoare ce-o alcătuesc, ține și o bună parte din neamul românesc sub coroana ei. S'au temut de biruința acelu gând, și ce n'ar fi dat și ce n'au făcut ca s'o împedecă! Dar ea pornise — și nici o putere omeniasă nu mai era în stare să-i puie stavilă. Cei din urmă domni, prin cari mai încearcă să ne dezbine pentru a ne stăpâni, cei din urmă gospodari numiți de »Poarta suzerană« și de »Rusia protectoare«, după năbușirea în sânge a revoluției dela 48, sunt: Barbu Știrbei, fratele fostului Domn Bibescu, în Muntenia, și Grigore Ghica în Moldova.

Amândoi se dovedesc tot așa de buni pe

*) Din trecutul nostru, de Al. Vlăduț.

în fața casei indicate; — ajuns pe prag, Cuza își scoate pălăria și mulțamește politicos ofițerului că l-a condus. Când acesta ridică ochii văzu steagul englezesc deasupra și înțelese că fu păcălit. Cuza se afla la adăpostul consulatului englezesc sub a cărui ocrotire și plecă în străinătate însoțit de soția lui. Ajunsă Doamnă a României ea își găsi câmp larg pentru a-și semăna toate florile rare ale simțămintelor frumoase de care era plin sufletul său ales. Ea fu inspiratoarea fericită a soțului său pentru legea instrucției publice, prin care s'a impus urmarea la școli în mod gratuit și obligatoriu. Că tot românul era dator să-și dea copiii la școală să se lumineze, căci țara avea nevoie de oameni culti, cari să-și dea seamă că sunt români, că au o țară și un șef al lor, la care trebuie să fie ca la bunul D-zeu, deoarece el îi conduce la o stare, din ce în ce mai bună, — aceasta era gândul Domniței. Legea aceea a lui Cuza a realizat un mare bine pentru români, căci le-a deschis drumul spre cele mai mari demnități, școala trebuia s'o învețe și bogatul și săracul iar demnitarii mari se alegeau nu dintre boieri ci dintre cei cu carte multă, astfel că și țărani putură ajunge să conducă țara și să facă legi pentru binele tuturor. Domnița Cuza creia și institutul de copile orfane, Azilul Elena Doamna dela Cotroceni ce funcționează și în ziua de azi. Azil patronat de ea prin deapropoale sale îngrijiri, unde își puna toată însuflețirea pentru a desăvârși nu numai caritatea, dar opera de adevărată cultură casnică cu care erau instruite elevele institutului, pe vremea aceea. Pentru țărani marimoasa Domnița, alături de bunul Domn, își dădea tot sufletul. Ei le știau pasurile,

drepturile politice și le dăde la toți românii, era prizonerul acelu popor, pe care-l liberase dela biciul ciocoiului!

După abdicare, Prințesa Elena Cuza plecă cu soțul ei în Paris, împărțind amândoi durerile înstrăinării. Ea îl căuta cu toată abnegația în timpul boalei lui și fu în sfârșit singura reprezentantă a României, creată de ea, — care închise ochii marelui Domn la anul 1873. Fu adusă în țară și îngropată la moșia sa, Ruginoasa unde se află azi și bătrâna Prințesă.

De atunci, zdrobită de durere, Prințesa se întoarse toată grija și dragostea asupra celor doi fii naturali ai lui Cuza, pe care ea cu cel mai matern devotament i-a crescut și pentru educația căror ea a trebuit să mai stea încă print străinătate. Îndată însă ce educația lor fu terminată ea se întoarse în țara ei departe de care trăise atât de cu durere. Dar soarta amară o urmărea. Pierdu mai târziu pe amândoi copiii soțului său. La moartea celui din urmă fu cuprinsă de o aspră tristeță, încât spre a găsi o alinare, potrivită sufletului ei nobil, intră ca îngrijitoare de bolnavi la spitalul de copii Cari-atea, pe care spital îl ajută și azi cu câte 25.000 lei pe an. Dar slăbiciunea ei slăbită nu l-a îngăduit a rămâne în cariera aleasă, decât doi ani și astfel părăsi spitalul, pentru a se retrage definitiv în Piatra, unde trăește astăzi și de unde strălucește încă prin nobleța sufletului ei cu adevărat mare, ca o soarelă blândă în rătăcirea munților, călăuzind și ea, pe cei obișduiți, pe cei sărmani, pe cei durerați.

În liniștitul ei locaș de pustnică sfântă, citește încă mult și poartă cel mai viu interes la tot

toți și destoinici gospodari, ca și înaintașii lor; așa că nici din aceștia nu-și pot face oada toporului, care le trebuia. Și dușmanii încep să vadă că dincolo de gospodarii, pe cari-i pândesc și-i surpă prin conzulia lor se dă, strălucitori și 'ncunjuțați de oști ce nu se mai pot birui, marii Voivozi ai cugetării românești... Sunt întemeietorii școlilor, sunt întăreții durerilor și speranțelor noastre, sunt vestitorii și pregătitorii mântuirii noastre. Ei se numesc Gheorghe Lazăr, Asachi și Liade, Bălcescu și Alexandri, Negri, Colăniceanu și Ion Brătianu... Iamara sufletului românesc, viteji pe cari moartea nu-i atinge.

O vijelie năprasnică mai trece peste lume, cerul începe să se lumineze. — E primăvara anului 1856. Popoarele sunt ostenite de crâncenul războiu al Crimeei. În capitala Franței se desbat așezările păcii, pe care toți o doresc. E vorba de libera plutire a tuturor corăbiilor de negoț pe Marea Neagră, pe gurile Dunării, de soarta creștinilor din Peninsula Balcanică și, pentru 'ntăia oară într'un sfat european, e vorba de unirea Principatelor române. Franța ne apără, ca pe o bucătică din sufletul ei svârlită departe, 'ngrădită de dușmani; dar cei cari ne apără, vecinii văd paguba lor în întărirea noastră. Neputându-se ajunge la o înțelegere, se hotărăște a se asculta și glasul țărilor asupra întocmirii și soartei ce vor să-și croiască. Solii celor șapte puteri vin la București să privigheze de aproape cinstita alcătuire a Sfatului.

Turcia și Austria luptă pe față împotriva unirii. Imputerniciții lor fac nelegiuiri pentru a împiedica rostirea liberă a obștei. Dar dreptatea biruie și 'n ziua de 7 Octomvrie 1857 »Divanul ad-hoc« al Moldovei, lămurite ca cele mai de căpetenie dorinți ale țării, următoarele »patru puncte« :

1. Autonomia țării și respectarea drepturilor, legilor și pământului ei.

2. Unirea Moldovei cu Muntenia într'un singur stat, sub numele de România.

3. Prinț străin, cu moștenirea tronului, ales dintr'o dinastie domnitoare în Europa.

4. Guvern constituțional, cu o adunare obștească, în care toate stările și treptele țării să fie reprezentate.

Peste două zile Divanul ad-hoc din Muntenia, vota într'un singur glas, aceleași dorinți: Țăranii sunt chemați să-și spuie și ei păsul lor, și în a 27-a ședință (din 16 Decemvrie) a Divanului din Iași, o solie aduce tânguirea și dorințele poporului, așternute, limpede și curat, în frumosul graiu bătrânesc al celor ce n'au vorbit niciodată altă limbă decât aceea a neamului lor: »că noi,— se jăluiesc țăranii,— biruri grele pe cap am plătit; oameni de oaste numai noi am dat; ispravnici, judecători, privighetori și jandarmi numai noi am ținut; drumuri, poduri și șosele numai noi am lucrat; beilicuri, podvezi și havalele numai noi am făcut . . . clacă de voie și fără de voie numai noi am dat; la jidovul orândar ca să ne sugă toată vloga numai noi am fost vânduți; băutura scumpă și otrăvită numai noi am băut; pâine neagră și amară, udată cu lacrimi numai noi am mâncat; bătălii și răzmerițe când au fost, tot greul numai noi l-am dus; oști când au venit noi le-am hrănit, noi le-am slujit, noi le-am purtat; că cel cu putere țara își părăsia, peste hotare trecea; nevoia și greutatea o duceau ceice rămâneau la vatra lor. Țara aceasta nici băi, nici măiestrii, nici meșteșuguri multe ca alte țări nu are; toată îmbelșugarea brațele și sapele noastre o aduc. Câtă-i Dunărea de mare și de largă curge râul sudorilor noastre, se duce peste mări și peste hotar, acolo se preface în râuri de aur și de argint și curg iarăși înapoi de se revarsă în țara noastră; iar noi dela ele nici că ne îndulcim.. Voim să scăpăm, să ne răscumpărăm de robia din care suntem; voim să ne răscumpărăm, să nu mai fim a nimărui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară: am ingenunchiat, am îm-

brâncit cu toții; cum suntem nu o mai putem duce îndelung. Noi voim să jignim drepturile nimărui, dar nici al nostru să nu se întunece«.

Erau dureri adunate de veacuri, în vorbele acestea. Pentru întâia oară le spunea lumii celce nu se jăluise decât codrului; o doină e întregă tânguirea aceasta, doină ce a picat din sufletul poporului român cum pică lacrima din ochi.

Se strâng iar la Paris delegații celor șapte puteri și, după multe desbateri, se încheie în ziua de 7 August 1858 acea »Convenție« îngăimată, prin care se încuviințează de abia o »jumătate de unire« celorce erau însetați de o unire și mai mare, decât pe cea pe care o cereau. Se hotără ca cele două țări, 'ngrădite sub numele de »Principatele-Unite Moldova și Valahia« să-și aibă fiecare Domnul, cârmuirea și adunarea ei deosebită, și numai pentru legile și întocmirile de »interes comun« să stea o comisie centrală la Focșani, alcătuită din Moldoveni și Munteni. Înțelepciunea și patriotismul românilor smulg biruința întregă.

La 5 Ianuarie 1859 Moldova, prin glasul adunării ei, își alege domn pe colonelul Alexandru Cuza, care, în ziua de 24 Ianuarie e ales și de adunarea din București domn al Munteniei.

La una ca asta nu se gândise nime dintre cei cari își închipuiau că ne au înfășat ca pe un prunc în fășia convenției dela Paris. Protestările Turciei și Austriei întâlnesc de astădată în Napoleon al III-lea un hotărât apărător al drepturilor noastre, iar în frunțașii poporului român o tărie de voință și de luptă, peste care nu se mai poate trece. Puterile sfârșesc prin a încuviința Unirea Principatelor sub Cuza, dar numai cât va trăi el. În ziua de 24 Ianuarie 1862 se deschide în București, în capitala fericită, cea dintâi »Adunare a României« și marile prefaceri ale țării, pe care Milcovul n'o mai despica în două, încep.

Averile mănăstirești, cari cu chip de danii și închinări »Locurilor sfinte«, hărăziau egumenilor greci a cincia parte din pământul țării, sunt lămurite și intrupate la bogăția statului nostru (13 Decemvrie 2863).

— Se încheagă iar vechea legătură dintre țaran și moșia patriei lui, 'ngrădindu-l să-și aibă și el, după atâtea învăluri o bucătică de pământ și să știe că-i a lui de veci. Se iau măsuri strașnice pentru stăpânirea jafurilor și asupririlor, și pentru buna împărțire a dreptății. Se fac legi înaintea cărora toți românii sunt deopotrivă. — De astădată cu drept cuvânt se poate spune că mâna domnului șterge lacrimile țării. Cel mai de aproape și mai luminat sftnic și ajutor domnului în această uriașă muncă e Mihail Cogălniceanu un înflăcărat iubitor, și el, al țărânimii, pe care-o apără cu toată nebiruita putere a cuvântului lui.

Dar prefacerile repezi aduc tulburări neașteptate în viața popoarelor. În noaptea de 11 Februarie 1866 Cuza e silit să abdice, și alcătuirea fragedă încă, a întocmirilor lui e în primejdie. Din vâlmășagul grijilor acelei vremi se desface un om hotărât, un viteaz al faptelor mari — Ion Brătianu. Unirea țărilor trebuia pusă pe temelia neclintită a unei dinastii: Glasul tuturorora chemă la tron pe tânărul prinț Carol de Hohenzollern din vechea și strălucita familie regească a Prusiei. În ziua de 10 Mai 1866 noul ales, care 'ntrupa speranțele întregului nostru

Câte flori pe munte 'n sus,
Toate cu mândra le-am pus,
Câte flori pe munte 'n jos,
Toate cu mândra le-am scos.

Cucule, pasere mică
Mergi în codru și tot cântă,
Și respiră penele
Ca mândra sprâncenele.
Străinu-s ca cucu 'n codru
Și 's năcăjit de nu-i modru,
Mi-s străin ca pasărea,
N'am milă nicăirea.
Codrule cu râuri line,
Eu rămân cu doru'n mine
Lângă mine na'm pe nime.
Vremea trece vremea vine.

Spune mândră și ghăcește
Codru de ce 'ngălbinește
Și voinicu 'nbătrânește?
Codru de zăpadă grea,
Voinie de inimă rea.

Bate vântul pe ogoare
Dorul mândrii mă omoară,
Vântul e pe deal în sus
Dorul mândrii m'a ajuns.

Cântec.

(Cules de Teodor Gulea, econom în Sicliu.)

Cucule, de pe cetate,
Spunei mândrei sănătate,
Că de mine n'are parte.

petrece în țara ei scumpă. În primăvara memorabilă a anului 1907, când 'cu revoluțiile țărilor ea a avut așa crize de mâhnire, încât s'a îmbolnăvit de tot greu, așa că era temeri serioase pentru viața ei. Căci și acum țăranilor le pătează ea toată dragostea pe care a avut-o și brmanul ei soț pentru dânșii.

Pentru săraci își cheltuește ultimul venit și cu atâta povara celor 83 de ani, cu mâinile ei tremurânde împletește încă scufițe și zăbunele pentru copilașii lipsiți.

Și așa, senină și liniștită își așteaptă sfânta sa sfârșitul vieții ei, pline de mâhniri și dureri dar luminată de pacea celei mai splendide sfârșiri de sine, prin care a cunoscut în momentele ei bune, adevărata fericire pe pământ.

Astăzi când atâtea rugăciuni se înalță către Dumnezeu, pentru prosperitatea țării la care Domnul nostru Alexandru Cuza a pus cea dintâi piatră fundamentală, în sunetul clopotelor, în bubuitul tunurilor și-n marșurile triumfale ale muzicii să se străduie fiecare româncă de fiorul recunoștinței pentru cea mai sublimă femeie, pentru Principesa Elena Cuza, căreia îi trimitem și noi de aici, de la aceste munți, prinosul nostru de dragoste născută.

Marilina Bocu.

neam, depune jurământul în adunarea țării, jurământul de domn păzitor legilor, credinții și hotarelor țării.

După unsprezece ani, pe o cumplită grindină de gloanțe, subt zidurile Plevnei, ostașii români vădesc Voivodului lor peste ce popor ales e chemat să domnească. Roadele atâtor veacuri de lupte și de îndurare, încep să se arate. — O coroană de oțel făurită dintr'un tun al Plevnei învinse, încununează în ziua de 10 Mai 1881, fruntea celui dintâi Rege al României. Zările se limpezesc. — Țara lui Mircea și a lui Ștefan, nu mai atârnă de nici o putere străină. Scăpată din valuri, stăpână de-acum pe destinele ei, începe o viață nouă.

Un credit suplimentar de 200.000.000.

Ziarul »Reichspost« din Viena vestește că mobilizările făcute cu prilejul crizei balcanice, și trimeterea trupelor în provinciile anexate reclamă un credit suplimentar de 200 milioane de cor. La întrunirea delegațiilor, guvernul comun va cere votarea acestei sume mari care exprimă cheltuielile ce ne-a cauzat amenințările de război ale statelor balcanice.

Noua lege militară. Ziarul »Fremdenblatt« anunță că noua lege militară care introduce serviciul de doi ani și alte reforme folositoare este elaborat încă din anul 1904, deci de mai bine de patru ani. Dacă ea nu a fost depusă camerei nici până azi, vina e a situației politice ungurești care împiedică o reformă militară.

Intre alte multe nenumărate păcate ale coaliției poporul nostru prenumără deci și pe acesta. Câte mii de flăcăi români nu ar fi putut scăpa până azi de un an de armată, servind doi în loc de trei ani, dacă coaliția nu s'ar rfi împotrivit!

Biserica sârbească și propaganda pansârbească. Consistorul metropolitan sârbesc a ținut o ședință în afacerea acuzelor de propagandă pansârbească ce s'a adus clerului sârbesc. Consistorul a hotărât să înainteze M. Sale împăratului o adresă prin care se protestează împotriva acestei acuze.

24 Ianuarie*).

— Poemă alegorică într'un tablou. —

De Gh. D. Mugur.

Muzica de G. K.

Peisaj grav. În fund o stâncă prăpăstioasă. În ea o gură strâmtă de peșteri. Muntenia și Moldova înlănțuite de stânci, — ca mitologicul Prometeu — de o parte și de alta a gurei, stau culcate pe flamura țării.

E noapte.

În fundul peșterii tremură flacăra roșă a unui foc.

Muntenia În noaptea neagră a durerii
M'atingă-a visului aripă...

Moldva Cu capul răzimat de stâncă
Ași vrea să ațipesc în clipă,
Cu visul blând să ni arate
Lucind o rază de noroc,
De-asupra capetelor noastre
La gura peșterii de foc.

Muntenia Intinde flamura și n'nr'nsa
Te'nvăluie să ațipești...
Subt flamura de foc a țării
Trăiesc speranțele cerești.

Moldova În noaptea neagră a durerii,
Izvorul morții doar mai sună.

Muntenia O cât ași da s'aud un buciom
Să văd arzând un colț de lună,
Să tremure de boare lacul
Și crengile peste izvoare.

Moldova Aici pustiul stăpânește

Aici nu crește nici o floare.

Muntenia Inchide somn a noastre pleoape

*) Albina (revistă populară). Anul XII nr. 16.

Alegoria aceasta e dezvoltarea unei schițe dramatice dintr'o revistă istorică a maestrului Caragiale. Ea se va reprezenta la serbările colare din România cu prilejul jubileului de 50 de ani dela »Unire«.

De veacuri grele obosite,
S'adoarmă'n noi durerea-adâncă!
Moldova Suntem atât de ostenite!...
(Adorm. Șuiere în peșteră).

Demonul (venind din fund în gura peșterii).

V'am lăntuit pe amândouă
În noaptea grelelor dureri,
Să ne sluiți de-apururi nouă
Demonicelor dulci plăceri.
(cătră fundul peșterii unde arde focul)
Să ardă focul ispitirei
În neagra capiște de stânci...
Săltați în juru-i voi popoare
Ce v'aji tărît mereu 'n brânci.
(iarăși cătră ele)

Căci unde flacăra credinței
S'a stins, sunt demonii stăpâni
Și unde nu-i amor de țară
Noi punem lanțuri tari de mâni.
V'am lăntuit de stânca morții
La gura peșterii de foc.
S'a stins de-acum speranța voastră
Și raza stelei de noroc.

Corul Demonilor (în jurul focului din peșteră)

V'am lăntuit pe amândouă.
În noaptea grelelor dureri...etc...
Demonul Hai, făuriți cătușe grele
Să'nlănțuim pe neuniți,
Acei ce pururi se desbină
Să fie pururea robiți.

(Corul Demonilor repetă aceiași strofă. Sgomot de ciocane pe ritmul muzicii în jurul focului din peșteră)

Demonul Și cin' se târaie să poarte
Cătușe grele de mijloc
Și brațul ce nu se ridică
Să poarte lanțul ars în foc.

(Corul Demonilor repetă aceiași strofă. Sgomot de ciocane)

Demonul Hai, făuriți cătușe grele,
Obezi, piroane ascuțiți...
Să țințuim țări și popoare
Pe toți în suflet neuniți.

(Corul Demonilor repetă strofa. Larmă... Ciocane... risete... gemete... șuiere puternice... trosnete...)

Muntenia (trezindu-se) Visam...

Moldova (trezindu se) Visam...

Muntenia Era lumină.

Moldova Un cer ca lacrima senin

Muntenia N'aveam cătușe de picioare.

Moldova N'aveam în suflet nici un chin.

Muntenia Creștea sălbatic libertatea

Moldova În orice câmp, în orice loc.

Muntenia Vedeam doar brațe ridicate

Moldova Vedeam doar suflete de foc.

Muntenia Ah! de-am putea să dobândim

Moldova Noi, câte-avem pierdute

Muntenia Atunci ce limbi ar mai tăcea,

Moldova Ce guri ar mai fi mute?

Muntenia Străbuni avut-am, bravi eroi,

Moldova Arhangheli erau Domnii

Muntenia Sub pală dușmanii picau

Moldova Ca frunza moartă-a tomnii...

Muntenia Ah! de-am putea să dobândim

Moldova Comorile străbune,

Muntenia Să ardă spada de arhanghel

Moldova Și cornul iar să sune...

Muntenia Să tremure viața noastră

Moldova De vitejie și iubire;

Muntenia Subt alba flamură a păcii

Moldova Să crească flori de fericire.

Muntenia Răsai o rază de speranță!

Moldova Răsai o rază de noroc!

Demonul (apărând în gura peșterii cu mișcări stăpânitoare cătră amândouă).

Nu, cât vă țin încătușate,

Speranță pentru voi... de loc.

(O flăcără albă isbucnește în vârful stânței. Ingerul deșteptării naționale apare într'nsa. Demonul cade frânt la gura peșterii.)

Ingerul (cătră Muntenia și Moldova, înlănțuite).

Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare,
N'auziți prin somnul vostru acel glas triumfător
Ce să 'nalță pân' la ceruri din a lumii deșteptare
Ca o lungă salutare
Cătră-un falnic viitor?...

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
Nu simțiți în pieptul vostru un dor sfânt și ro-
[mănesc

La cel glas de înviere, la cel glas de libertate
Ce pătrunde și răsbate
Orice suflet românesc?

Iată lumea se deșteaptă din adâncă-i letargie!
Ea pășeste cu pas mare cătră-un țel de mult dorit
Ah! treziți-vă cu dansa, voi surori de Românie!

Vă sculați cu bărbăție,
Ziua vieții a sosit!

Până când în țara noastră demonii să tot dom-
niască?

Nu sunteți sătui de rele, n'aji avut destui să-
pâni?

La arme surori, la arme, faceți lumea să privească
Pe câmpia românească
Cete mândre de români.

Sus surori de-acelaș nume, iată timpul de frăție
Peste Molna, peste Milcov, peste Prut, peste Car-
pați.

Aruncați brațele voastre cu-o puternică mândrie
Și de-acum pe veșnicie,
Mândre mâinile vă dați!

Hai surori de-acelaș sânge! hai pe veci într-o
Unire
Libertate-acum sau moarte să cătați să dobândiți
Pas surori, lumea vă vede... Pentru-a patriei în-
bire,

Pentru-a mamei desrobire
Viața voastră vă jerfiți!

(Chiemând pe cei ce cu adevărat simțiau într'nsii în-
cără dragostei neșarmate
pentru Unire și pentru în-
țarea celor două țări suror.

Suflete de foc, luceferi ai iubirei de moșie,
Ce vedeți în visul vostru, slava și norocul ei,
Dacă arde 'n voi iubirea, strajă stați aici, să vă
Duhuri sfinte să vă 'mbie,
Ca să fiți odată zei.

(Apar luptătorii Unirei, un-
câte unul, prin amândouă

laturile din fund și s'am-
pie de țările robite cu oca-
cătore Ingerul deșteptării.

Dintr'o parte intră Cuza
Alexandri, Kogălniceanu, Ch-
alta Eliad, Bălcescu, Ba-
tianu.

Cei din Moldova apar de-
latură celei ce reprezintă pe
Moldova și ceilalți din pa-
trivă.

Ei vin în ordinea următoare:
Cuza, Eliad, Alexandri, Bă-
cescu, Kogălnicianu, Ba-
tianu. Fiecare cum intră re-
tește către Inger »Am venit

iar Muntenia și Moldova
rând, spun tare cu o
cără de bucurie în ochi,
mele celui ce a intrat
scenă, Muntenia pe a ho-
tătorilor munteni și Moldo-
pe a celor moldoveni.

Toți luptătorii apar în-
șurați în albe mantii clasice
descoperiți și purtând
mână semnul simbolic
i-se potrivește; poezii
scriitorii: pana, oamemi
litici: un pergament des-
șurat, Cuza numai: o sp-

În tot timpul apariției
lodramă la orhestră)

Ingerul (după intrarea celei din urmă, cu o
în slavă)

Umbre sfinte ale țării, duhuri vo-
ruitore

Coborâți din slava voastră,
(arătând pe Muntenia și
dova) în adâncul nopți

Foc în inimă să puneți
(arătând pe luptătorii
rei) fiilor ce văd în

Crescând a puterii floare,
Ca să rupă lanțul lor.

(arată pe cele două încătușate)
(Umbrele apar din lături, într'un plan din față, pe rând, întocmai ca luptătorii de mai 'nainte. Au înfățișare de fantome. Sunt înfășurați în pânze albe fulgerătoare, cu coifuri de lumină pe cap...)

Umbra lui Mircea (intrând din stânga. Către luptătorii din jurul țărilor înlănțuite)
A coborât din veșnicie
Biruitoarea la Rovine;
Tăiați drum larg de libertate
In viitorul care vine.

Umbra lui Tepeș (din dreapta; la fel)
Sunt Tepeș; brațul ridicăți-l
Să tremure de spaimă, ura
Ce cască gura ca o fiară
Să ne sfășie 'n dinți flamura.

Umbra lui Stefan (din stânga)
Sunt Stefan. Inima să ardă
Și pala 'n mână să scânteie,
C'atunci acvilele pe steaguri
Așa bătute n'au să stee,
Tâind văzduhul or să sboare
Pe drumul sfânt al biruinței.

Umbra lui Neagoe (din dreapta)
Sunt Neagoe. In suflet crească
Duoasa floare a credinței,
Ce 'ncunună cu slavă sfântă
In vremuri vechi pe toți străbunii
Când țara o puneau la cale
In razele de foc a lunii
Ce pătrundeau prin vechi cerdacuri
In strămoșeștile palate.

Umbra lui Matei Basarab (din stânga).
Cu 'nțelepciune și cu spada
Veți dobândi a voastre toate.
Matei, cucernic glas înaltă:
Dați vânturilor pradă, ura...

Umbra lui Tudor Vladimirescu (din dreapta).
Și Tudor strigă: dați-i mâne
Hamgerul morții și flamura.

Umbra lui Radu cel Frumos (din stânga).
Am coborât și eu cu Rareș

Umbra lui Rareș (din dreapta).
Cu Rareș, Radu.
(către luptători, cu avânt)
Hai luptați!

Umbra lui Radu
Rupeți cătușele robiei!

Umbra lui Rareș
Un paloș trageți și tăiați...

(La îndemnul umbrelor față luptătorilor ia o căutătură eroică. Se aprind.)

Kogălniceanu (cu avânt, către umbre).
Al vostru glas ne 'nsuflește
Lumina voastră ne aprinde...
Și brațul ni-se întărește,
De suflet, aripi ni-se prinde.

Alexandri. De arătarea voastră dulce
Se umple mintea de lumină;
Un zeu se face fie-care
Și slava toată i se 'nchină.

Cuza (eroic).
Vom rupe lanțul de robie
Și steagul fulgera-va 'n vânt
Și săbii vor sclipi în soare
Și munții-om s'gdui de cânt.
Iar când cătușa s'o desprinde
De mâna țărilor robite,
De-o fulgera în ea un paloș
Și stâncile vor fi sdrobite.

Muntenia (nebună, cu inflăcărare către luptători).
Veniți!

Moldova (la fel).
Veniți luceferi mândri,
Voi inimi mari, biruitoare.

Muntenia. Frângeți cătușele robiei.

Moldova. Ne dați al libertății soare....

(Luptătorii se reped să le ridice. Cuza taie lanțurile și înalță flamurele. O clipă se întunecă. Sgomot. Ingerul, apoi Umbrele și Luptătorii dispar în clipa de întuneric. Lumină mare după dispariție. Muntenia și

Moldova fără lanțuri, cu flamura 'n mână fie-care, se privesc cu seninătate. In fund codrul frumos).

Muntenia. Hai Moldovo, hai vecino,
Vină să te prinzi cu mine
Și la viața cu unire
Și la moarte cu 'nfrățire!

Moldova. Unde-i unul, nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Muntenia. Vezi, suntem tot de o mamă
De-o făptură și de-o seamă,
Ca doi brazi 'ntr'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.

Moldova. Amândouă-avem un nume
Amândouă-o soartă 'n lume
Soră-ți sunt... A noastre's toate,
In noi două-un suflet bate.

Muntenia. Hai.... Să vadă sfântul soare,
Ca 'ntr'o zi de sărbătoare....
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia Românească.

(Pădurea din fund izbucnește în cântec de privighetoare, apoi s'aude fluierul dulce al unui păstor. De sub corturile de flori ale codrului răsar feteși flăcăi în mândrul port al nostru și înșirându-se în față joacă cântând »Hora Unireu«, în vreme ce sub crengile din codru fugăresc prin fund, zâne frumoase).

— Cortina. —

O primejdie mare pentru statul ungar.

Viena, Februarie 1909.

Domnule redactor, da-ți voie să vă atrag atențiunea asupra unui lucru, care mi-se pare de cee mai mare importanță pentru țara noastră.

Mă grăbesc a vă face acest denunț, fiindcă a-ți putea fi surprinși de o calamitate din cele mai grozave, o calamitate, care ar primejdi existența statului. In vremurile de astăzi, când la Budapesta toate s'au mișcat dela loc, când guvernul este turtit de mari griji, când coaliția se svârcolește în spasmi, când statul trosnește în temelile sale, când Kossuth este ferecat la pat, Apponyi indispus și Justh cu gârgăuni la cap, trebuie să fim mai vigilenți decât ori când. Primejdia vine dela apus și îndeosebi de aici dela Viena, de unde precum știți atâtea dușmăni s'au pornit și se pornesc în contra statului ungar. N'am putut afla până acum în mod autentic, dacă Lueger cu ai săi este amestecat în această afacere. Este însă mai mult decât probabil că în atelierele acestui vrăjmaș neimpăcat al Ungariei s'au făurit planurile și încă în alianță cu — România! Lueger nu scapă nici o ocazie pentru a strânge din ce în ce mai mult raporturile de amicitie între Austria și România în paguba Ungariei.

Iată ce s'a petrecut aici. La toate balurile, cari se țin acum șir, doamnele din înalta aristocrație și după ele toate celelalte apar cu o coafură strânsă în formă antică prin o pantlică. Cu o consecvență, care numai intenționată poate fi, culoarea acestei pantlice late și prea frumoase este sau roșie ca sângele, sau galbină aurie, sau albastră azur. Oricât ai plimba ochii prin sală, altă culoare decât aceste ale tricolorului românesc nu se pune în păr, așa că balurile din sezonul actual se prezintă ca o grandioasă și totodată supărăcioasă demonstrație contra statului ungar. Firește procurorii unguri sunt desarmați în fața acestei demonstrațiuni. Ar putea însă Andrassy să se adreseze ministrului de războiu Schönaich, cu care se înțelege atât de bine, și să inițieze o altă transacțiune în puterea căreia procurorii ar avea facultatea să deie în judecaie — balurile și să le tragă înaintea Curții cu jurați

din Budapesta. Inșă reușind chiar aceasta transacțiune, primejdia n'ar fi înlăturată cu desăvârșire. Căci d-voastră, domnule redactor, știți prea bine ce va să zică moda. Ea n'are nici un fel de considerație, nu respectă nici cele mai sfinte simțeminte ale inimei, nu cunoaște nici o piedecă și se răspândește ca o pecingine în toate părțile în toate țările și la toate cucoanele. Dar dacă aceasta nenorocită modă cu pantlica în coafură trece de aici peste riuțelul Leitha și se incuibă și în patria noastră ungurească și încă pe aceste vremuri de slăbiciune patriotică cu Kossuth bolnav?

Vă denunț această primejdie d-voastră d-lor redactori, fiindcă vă știu în zilnice raporturi cu procurorii, cu juzii de instrucție, cu poliția și cu jandarmii. Sfătuiți-vă împreună cu aceste autorități și vedeți ce faceți, ca să apărați țara de o calamitate, care astăzi ar putea să deie ultima lovitură clădirii mărețe ridicată la Budapesta cu atâta trudă, cu atât zel, și devotament. Poate conveniți să trageți ca în vremuri de ciumă un cordon de jandarmi dealungul Leithe ca moda să nu se poată furișă peste frontieră. Sau instalați niște etuve, prin care trecând moda, pantlica din coafură s'ar descolora și ar primi înfățișeri mai patriotice, dacă nu intîmpinați prea mari rezistențe din partea damelor. In tot cazul trebuie luate măsuri și încă grabnice. *Un patriot sincer.*

Primul discurs românesc în parlamentul turc.

In camera turcă, în urma dezbaterilor despre afacerile macedonene, cea mai mare parte dintre deputații turci și chiar un deputat grec, sunt unanimi a cere guvernului să apere ordinea în Macedonia cu cea mai aspră severitate, ca să stârpească bandele.

Mai mulți deputați greci și câțiva turci sunt de părere că camera este incompetentă în această chestiune bisericească.

Deputatul Ibrahim povestește situația mizerabilă a vilaetului din Cossovo, care n'are școli și e prada anarhiei. Ibrahim cere ministrului de interne să ia măsuri serioase.

Apoi, dl Mișu, deputat aromân, cere cuvântul spre a spulbera pretinsa aserțiune, că chestiunea aromânească a fost creiată de Austro-Ungaria. Fiindcă dl Mișu învinuiește pe colegul său grec Nalis de a fi spionul Greciei, se face un mare sgomot. Președintele amenință pe dl Mișu că-i va lua cuvântul. Dl Mișu continuă cuvântarea sa amintind că românii macedoneni au fost întotdeauna supuși credincioși imperiului otoman și că la 1877 ei s'au opus din răspuțeri la restituirea Tesaliei grecilor. Apoi, dl Mișu atacă în mod violent partidul grec și patriarhul. Deputații greci fac întreruperi sgomotoase.

Dl Mișu întreabă de ce grecii nu au luat parte la manifestațiile în contra anexării Cretei. Cu toate întreruperile continue, dl Mișu își urmează cuvântarea, apărând pe aromâni și cerând camerei ca să-i scoată de sub tirănia patriarhatului, propunând desființarea patriarhatului, care este o adevarată instituție politică.

Dl Rizza Tewfik, june turc, spune că legea musulmană nu este aplicabilă chestiunii bisericești din Macedonia și cere respectarea libertății religioase. Câțiva deputați protestează sgomotos și oratorul este silit să se coboare dela tribună.

Apoi, deputatul grec Carolides vrea să răspundă; președintele îi i-a cuvântul cu toate protestările grecilor și proclamă închiderea ședinței.

Scandalul mai continuând, se propune suspendarea ședinței. Atunci liniștea se restabilește și președintele anunță că noui ordine de zi au fost depuse. In urma ex-

licațiilor ministrului și unei scurte discuții, camera primește ordinea de zi propusă de Nedjik Draga, deputatul albanez din Uesrub, care invită guvernul să pregătească și să supună camerei proiecte de legi privitoare la distrugerea bandelor politice și la egalizarea chestiunii bisericești în Macedonia.

Festivitățile Asociațiunii culturale din Arad.

Interesul ce se manifestă în toate strările societății noastre față de festivitățile se vor aranja cu prilejul adunării generale a Asociațiunii din Arad, ia propoarea, care promite o mare manifestațiune socială și culturală românească. Azi suntem în situația a vesti următoarele amănunte:

Adunarea Asociațiunii va avea loc **Joi la ore a. m. în sala festivă a casei orașului din Arad** sub președinția de onoare a **P. S. ale Episcopului Ioan I. Papp**, și președinea activă a **d-lui Vasile Goldiș**, deputat, directorul Asociațiunii.

Asociațiunea pentru cultura poporului **mân din Sibiu** va fi reprezentată prin **d-manuil Ungurean**, fruntașul român din **Tișioara**, iar **Societatea de Teatru** prin **d-rocopiu Givulescu**, protopopul Radnei.

Comitetul aranjator ne avizează că în **mele corpului ofiteresc din garnizoana radului**, generalul **Fekete de Belafalva** a **imit azi cu multă afecțiune invitarea la al**, promițând să ia cu cea mai mare **ăcere parte**.

In vederea aglomerațiunii prin **hotele ispetii** cari vin din depărtări sunt rugați **aviză comitetul pe adresa diui Dr. Cornel ncu**, din vreme, pentru a nu fi expuși să **1 mai găsească loc**.

Tot așa rugăm pe toți cari doresc să **urticipe la banchet să binevoiască a se unța la dnul Dr. Iustin Marșeu**, mai târziu **trei zile înainte**.

Facem de odată apel către **onorata proe-re și învățătorime îndeosebi din comitatul adului să participe corporativ la adunare, ucând cu sine și popor din fiecare comună, ci este vorba de renașterea Asociațiunii orice a românilor de pe teritoriul aran, care a lăncezit atâta vreme. Nădăj-im că nu va lipsi nici unul de subt flaura culturală a Asociațiunii, care ne eamă.**

Iașii la 24 Ianuarie 1859.

Nu știm ce vreme va fi acuma la 24 Ianuarie și nici cât de mare va fi entuziasmul, — **ace însă se știe, e că la 24 Ianuarie 1859, a t în Iași o vreme plăcută, cecece a ușurat ult ca mulțimea să se adune în străzile cele l frecventate, așteptând rezultatul alegerii din curești.**

Un distins contimporan al acestui mare eveniment povestește:

»Cam pe inserate s'a afișat pe ziduri, telegrama regretatului mitropolit Nifon, în cuprinderea următoare:

Inălțimei Sale

Alex. Ion I. Domn al românilor

Iași.

»Adunarea electivă a **Tării Românești**, în **unanimitate, alegându-vă de domn al său, această adunare, prin mine, președintele său, salută cu respect și dragoste pe Domnul său și îl invită să ia cârma țării.**

Președinte

Nifon,

mitropolit al Ungro Vlachiei.

Telegrama, dupăcum vă închipuiți, a produs un entuziasm de nedescris.

Mulțimea năvăli spre locuința lui **Vodă Cuza**, care atunci ședea într-o casuță modestă din strada **Goliei**, în fața actualei primării și-l aclamă cu entuziasm, cu dragoste, cu sinceritate.

De aci, lumea se îndreptă spre strada **Cogălniceanu**, unde se găsea **Mihail Cogălniceanu**.

La amintirea întâmplărei acesteia, ochii interlocutorului meu se umplură de lacrimi.

Și adânc mișcat îmi spuse:

— In fața locuinței lui **Mihail Cogălniceanu**, erau adunați cetățeni în număr foarte mare.

Mihail Cogălniceanu, ne îmbărbătă cu cea căldură comunicativă, ce făcea să câștige toate inimile.

Dar noi tot voiam să ne vorbească.

Și atunci **Mihail Cogălniceanu**, intrând în casă, luă pe unul dintre copiii săi, și aruncându-l în mulțime, care îl prinse în brațe, zise:

— Eu mă voi duce, dar iată ce las moștenire țării mele!

Noi toți sărutăm copilașul și multe inimi băteau mai cu vioiciune și bucurie, la gândul că în viitor numele lui **Cogălniceanu** nu se va stinge pîntre fruntașii țării.

Aspectul Iașului e aproape cu desăvârșire schimbat. Neschimbat însă stă otelul »**Petrea Bacalu**«, în fața căruia s'a încins pentru întâia oară »**Hora Unirei**«.

Dar pe atunci în fața otelului era o stradă îngustă, având pe ambele laturi niște mici căsuțe —dar azi se ridică frumoasa piață **Unirea**, care face azi podoaba Iașului.

Un amănunt: cea dintâiu inițiativă, pentru întemeierea pieței **Unirei**, se datorește regretatului **Gh. Nacu**, fost ajutor de primar.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 5 Februarie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Ziua de azi ni-a adus daruri deosebit de bogate pentru frații noștri italieni. Colecta crește într'un mod aproape neașteptat la o sumă, pe care o reclamă atât nenorocirea mare, cât și demnitatea noastră de popor.

Iar am primit colecte inițiate de doamne și d-soare; dela d-soara Melania Ionescu, din Ciuciu (sora d-sale ni-a trimis mai alaltăieri) d-soara Marioara Băran din Nerău, d-na Persida Mihulin preoteasă în B.-Șebiş. și d-na Iulia Popescu din Covăsinț Colecte între elevii de școală dela d-nii învățători: Nicolae Bîru din Otlaca, Mihail Dragoș, din Curtici, Iosif Badescu din Gilad, Demetriu Pruneș din Bocșa-română, Stefan Roja Pecica-română și Teodor Popa din Chelmac. Ce pildă înălțătoare de educație a sentimentelor religioase pentru copii!

Cu discul din sfintele biserici din Cuvin, la îndemnul părintelui Teodosiu Moțiu, din Chelmac la îndemnul părintelui Ignatie Vișoiu și Pauliș la îndemnul părintelui C. Popescu.

O colectă de 120 cor. din fruntașa comună Șeitin, inițiată de bravul învățător Demetriu Micu.

Regretăm că din lipsă de spațiu nu putem publica și scrisorile cu cari ni-se trimit aceste ofrande, din cari s'ar vedea nu numai inima miloasă ci și însuflețirea cu care poporul își dă banul, ca să meargă deadreptul dela el, la poporul frate, ajuns în nenorocire. In fiecare scrisoare și câte un accent năcăjit, câte o alusie de indignare că din pricini de slăbiciuni n'am putut fi una în exprimarea măreață a sentimentelor noastre de jale pentru frații italieni.

Părintele Lazar Iernea din Ciomocoz ne trimite copia unui circular a P. S. Sale Episcopului Demetriu Radu, dat în chestia aceasta, în care se spune că banii nu vor fi trimiși lui Kossuth ci pe calea »Nunțiatorei Apostolice din Viena se vor înainta Pontificelui roman, care etc«. Luăm act că nu vor fi trimiși lui Kossuth, totuși frumos era, ca P. S. Sa să facă nu o colectă confesională, ci cum am spus dela început, prelații celor două biserici românești cu deputații naționali împreună să fi constituit un comitet național de ajutorare a poporului năpăstuit, pe care noi îl avem poate singur mai aproape de noi în lumea aceasta. Așa ar fi pretins demnitatea națională, care cu regret a trebuit să vedem, că n'a fost înțeleasă. Ceace însă n'au înțeles prelații, ba n'au înțeles nici chiar deputații, vine să mântuie acum poporul. Neîndemnați de prelați, ba din contr: sfătuiți și certați că trimiț banul la noi, neîndrumați de deputați, singur la vocea ziarului nostru se însiră cu miile copii, femei, tineri, bătrâni, numărul lor crește mereu, o adevărată întrecere este prin satele și orașele românești pentru a strânge la colecta națională. Să ni-s'are un alt exemplu mai frumos, decum înțeleg poporul demnitatea națională!

Sumele noastre de azi:

Colecta din Halmagi, Cinci, Poiana a d-soarei Melania Ionescu din Ciuciu, dela: »Crișana« ins. de credit 10 cor., Dr. Teodor Pap adv. 10 cor., Petru Birta protopop gr. or. 2 cor., Cornel Lazar protopop gr. or. 2 cor., Enea A. Joldea cassar 2 cor., Emil Rusu compt. 2 cor., Marta Borza 2 cor., Sida Petru 2 cor., Emil Covaciu 2 cor., Ioan Costa 2 cor., Elena Joldea 1 cor., Iulia Robu 1 cor., Cornelia Teaha 1 cor., Elena Moldovan 1 cor., Iulia Santu 1 cor., Chiva Moldovan 1 cor., Chiva Sirca 1 cor., Rozalia Han 1 cor., Dr. Ioan Robu 1 cor., Nicolae Balta preot 1 cor., Toma Balint 1 cor., Pavel Tulea 1 cor., N. N. 1 cor., Nicolae Sirca preot 1 cor., Ghit George 1 cor., Iosif Nacsă 1 cor., Nicolau Cățana 1 cor., Spitzer Iakab 1 cor., Nicolae Rob n. pens. 1 cor., Teodosiu Mihai 1 cor., Vichentie Cățana 1 c., George Hans 1 c., Balta Petru 1 c., Isak Iános 1 cor., Alexandru Șortoc 1 cor., Nicolae Popescu preot 1 cor., Petru Joldea 80 fil., N. N. 80 fil., Roza Bușă 60 fil., Melania Perigrini 60 fil., Elena Russu 60 fil., N. N. 60 fil., Petru Suciu 50 fil., N. N. 50 fil., Aurel Leuca 50 fil., Iacob Contes 50 fil., Roxa Nicolae 40 fil., Alexandru Puticiu 40 fil., Teodor Giurgiu 40 fil., George Chiș 40 fil., Silvia Vidu 40 fil., Alexandru Tunu 40 fil., Nicolae Iancu 40 fil., Nicolae Irimie 40 fil., Iosif Ilea 40 fil., N. N. 40 fil., Ioan Nicola preot 40 fil., Nicolae Crainic 40 fil., Creciun Miclean 30 fil., Bibici Andrei 20 fil., Ioan Ghit 20 fil., Petru Găiți 20 fil., Bele Indrei 20 fil., Ștefan Băbuța 20 fil., Ioan Chiș 20 fil., N. N. 40 fil., M. Moskovitz 2 cor., Solomon Crainic 20 fil., G. Crainic 20 fil., L. Nicoară 20 fil., L. Vidoni 20 fil., Ioan Batta 20 fil., Rozalia Nicola 20 fil., Sofia Cristea 20 fil., Arsenie Batta 20 fil., Hani Sida 20 fil., Ana Tisca 20 fil., Nicolae Groza 20 fil., Nicolae Faur 20 fil., Rozalia Mizes 20 fil., Elena Irhaș 20 fil., Maria Suciu 20 fil., Adam Dragoș 20 fil., N. N. 20 fil., Vasilie Banci 20 fil., Silvia Gerga 10 fil., Petru Turuc 10 fil., Alexandru Paic 10 fil., Nicoară Adam 10 fil., Nicoară Ana 10 fil., Tomsa Iulia 10 fil., N. N. 10 fil., Melanie Ionescu 60 fileri.

Colecta din Nereu a d-soarei Marioara Băran, dela: Lazar Mihai 3—, Constantin Popovici —20, Stefan Stroia 1—, Silviu Mezin 2—, Petru Mezin 5—, Pavel Mihai 1—, Filip Mihai 2—, Pavel Fumor 5—, Natalia Mezin 1—, Gheorghe Oprean 1—, Gheorghe Mezin 2—, Axentie Popoviciu 1—, Eremie Mezin Nr. 97 1—, Eremie Mezin jun. Nr. 248 5—, Eremie Fumor 3—, Timotei Timpian 1— Nicolae Martin —20, Hheorghe Fisan —10, Iosif Bucur —20, Petru Popovici —20, Ioan Cioban —50, Iulian Dogari 2—, Petru Măran, învățător 2—, N. N. 160, Pe o colectă separată 9—, Total

Colecta din Covăsinț a dnei Iulia Popescu soție de învățător și Ioan Butar econom dela: d-soara Veturica Buftea 1—, Alexandru Fildan N.-Maroș, notar 2—, Ioan Butariu 2—, Mitră Luca 3—, Porfirie Popescu, învățător pensionat 1—, Iulia Popescu soție de învățător 1—, Alexandru Terebenț învățător 1—, Ioan Holocan

omulus Papp învățător 1—, Rus Vasilie —20, Gheorghe —40, Rus Todor Nica Balint 1—, Caița Balint —20, Butar Popescu —20, Iosif Caprucean, negu- Dimitrie Olariu, învățător Ungurean din Sat-Chinez, comunal 1—, Caița Muntean, învățător 1—, Ardelean Ema- maiestru —60, Luca Arsa 1—, Mihai —30, Sofia Boba —20, Marika 1—, Drig Teodor și maiestru 1-50, Voict Hermanné —2—, Total — 27-70

Colecta dlui învățător Dimitrie Prun- ingur elevii săi: Au contribuit din Așall: Dimitrie Peia —6, Const. —4, Măr. Crin —20, C. Crina Oance —10, N. Mureșan —20, Mureșan —6, Const. Petrișor Iuliana Humă —4, Elena Aflat na Novac —4, Petru Oance —4, Sperneac —4, Const. Mărioara Const. Sperneac —4, Maria Pițu Elena Doclean —4, Const. Oan- —4, Nicolae Birce —2, Const. —4, Maria Mara —6.

clasa IV: George Părvu —14, Tina —10, Ioan Vărdău —12, Sperneac —4, Petru Petrișor Const. Lucaciu —10, Hermina —6, Trifon Jeba —8, Ana Mă- —4, Ioan Mureșan sen. —4, Ioan an jun. —4, Anastasia Doda Elena Sperneac —4, Elena Avram Elena Ișfan —8, Ioan Frățescu Elena Sătâr —4, Ioan Tina —4, Petrișor mic —4, Const. Petrișor Nicolae Asan —4, Petru Mondoc Ioan Humă —4, Ioan Mureșan —4, Nicolae Asan —2, Iconia niu —10, Maria Novac —10, Opra sen. —4, Maria Ciulă —4, Opra —4, Elena Opra jun. —6, Popa —4, Const. Achim —4, Duma —4.

sa V. Const. Marian —20, Const. gean —24, Teodor Ciulă —14, Petrișor —10, Gheorghe Ilana Nicolae Vârdeu —10, Teodor ac —04, Florinca Șetâr —04, st. Barbu —04, Const. Iorgovan Trifon Părvu —04, Const. Micșa Petru Bitu —04, Elena Floreiu Const. Vârdeu —04, Petru No- —04, Const. Mărgan —40, Const. —20, Const. Ion —10, Elena —04, Ioan Mureșan —04, st. Sătâr —04, Petru Floreiu

laolaltă — — — — — 6.—

Colecta dlui învățător Teodor Popa elevii săi, dela: Teodor Popa învățător 1 coroană, Dora Popa 10 fil., Petru Ionescu 4 fil., Ioan Dra- scu 4 fileri, Petru Stoicescu, Va- li Malatesan, Gheorghe Dragomi- scu, Ioan Crișovan, Traian Iosifescu, mare Nicolescu, Floare Nicolescu, Maria Tripon, Aurel Iovescu, Ioan Iovescu, Gheorghiu Nicolescu, Efrimia Iovescu, Vasiliu Berariu, Petru Cocîș, Petru Olariu, Ioan Ban, Gheorghiu Iosman, Petru Ianculescu cu câte 2 fil., suma totală — — — — — 1.54

regoriu Mladin Chișineu — — — — — 2—

Dimitrie Popovici, paroh Cermei — — — — — 10—

Cu discul și colectă în sf. biserică din Helmac 10—, Aurel Jucu jude com. untaș 10—, Ignatie Vișcoiu preot, —, Ruja Jucu 1—, Achim Ardelean —, Ioan Iovescu nr. c. 10 cantor —40, George Nicolescu cantor 1-40, Ioan Tripon senior 1—, Petru Nico- rescu nr. c. 200 1—, Persida Dugu- rescu nr. c. 159 1—, Petru Secoșan 1—, Vasile Mihut episcop 1—, Gheorghe Subescu 1—, Persida Iovescu nr. c. 234 —80, Gheorghe Cleescu nr. c. 189 —60, Achim Iovescu nr. c. 244 —60, Achim Ianculescu nr. c. 34 —60, Vasile Jucu nr. c. 92 —60, Nica Șoimoșan —60, Elena Lupu nr. c. 100 —40, Petru Joviță nr. c. 77 —40, Petru Ili-

escu nr. c. 78 —40, Maria Junculescu nr. c. 230 —40, Petru Iovescu nr. c. 6 —40, Petru Nistor nr. c. 18 —40, Petru Nini nr. c. 44 —40, Saveta Ni- colescu nr. 47 —40, Maria Ștefanescu nr. 224 —40, Nicolae Dugulescu nr. c. 18 —40, Ioan Crișan —40, Petru Jucu nr. 92 —40, Ioan Jucu nr. c. 239 —40, Ioan Jucu nr. c. 13 —40, Ioan Ianculescu nr. 133 —40, Ioan Dugulescu nr. 178 —40, Athanasie Nerianți —40, Maria Stoicescu nr. c. 237 —20, Ana Ardelan nr. 14 —20, Valerie Ștefanescu —54, Din mai pu- țin de 10 fil. s'a adunat 5-50. Total — 50—

Cu discul și colectă în sf. biserică din Cuvin prin părintele Teodosiu Moțiu dela: Cu tasul cor. 7-20, Teodosiu Moțiu, preot 5 cor., Constantin Putici, preot 1 cor., Teodor Bradin 1 cor., George Sărb 1 cor., George Sucu 1 cor., George Bradin 1 cor., Vasile D. Iliș 1 cor., Stoiu Sărb jude 1 cor., Teodor Demșorean 1 c., George Ostoia 1 cor., Toader Bradean 1 cor., Caița Belteci tinăr, 1 cor., Gheorghe Sărb 1 cor., Dimitrie Popovici în- vătător 1 cor. Total: — — — — —

Colecta din Șeitin a dlui Demetriu Micu dela: Pavel Mercea, preot 3—, Petru Nemet, preot 5—, Dimitrie Feier, notar 2—, Teodor Vid, jude comunal 1—, Ana Sebeșan, învățătoare 2—, Milits Pera, neguțător 5—, Uroș Pin- tea, învățător 2—, Ioan Ghebeleş, învățător 3—, V. Guleș învățtor 3—, Ilie Morari școlar 1—, Ioan Lu- caciuc 2—, George Șiclovan nr. 5. 5.—, Mihai Straja nr. 226. 1—, Nicolae Ghe- ran 4—, Dimitrie Bolchiș 1—, Dimi- trie Ardelean 1—, Romul Verișan stud. 1—, George Pinter sub-jude 2—, Pa- vel Ardelean faur 1—, Dimitrie Mo- rari nr. 457 2—, George Straja epit. bis. 2—, George Mateovici 1—, Ioan Șiclovan nr. 120. 2—, Iancu Petrovici apotecar 5—, Dimitrie Roșcău teolog 2—, Ștefan Șiclovan nr. 198. 2—, Teo- dor Rusu tinăr 1—, Berg Vilmos com- merciant 1—, Rusand Gheran 1—, Constantin Costea nr. 312. 2—, Mi- hăilă Drăgan 2—, George Straja epit. școl. 3—, George Tornean 1—, George Păcurari 2—, George Macavei nr. 193 1—, Dimitrie Păcurari nr. 467. 2—, Petru Păcurari nr. 396. 3—, Zacharie Hornea 2—, George Crișan 1—, Con- stantin Șiclovan 1—, Ștefan Giurgiuț nr. 361. 1—, George Șiclovan nr. 181. 5—, Iunger Ferencz 1—, Ștefan Șiclo- van nr. 116. 1—, Nicolae Costea croi- tor 1—, Dimitrie Barbura 1—, Dimi- trie Oncu 1—, Weisz Ignátz comer. 2—, Mihai Popian croitor 1—, George Păcurari nr. 395. 4—, Ioan Straja 1—, Dimitrie Drăgan 2—, Constantin Curt 2—, George Șiclovan nr. 122. 5—, Simion Costea 1—, Mihai Morari 2—, Demetriu Micu inv. 3—, — — — — — Cor. 120—

Colecta d-lui învățător Ștefan Roja din Pecica între elevii săi, de cl. IV, V și VI: Traian Aconi 2 cor., Eftem Săbău, Dimitrie Igrîșan, St. Roja câte o coroană, Remus Rotar 40 fil. Alexa Mara, Ioan Ponta, Const. Orădan, Iu- lian Ioanovici, Romul Ponta, Dimit. Mara, Traian Albu, Suna Codos, Sabin Orga, Traian Ponta, Romul Calomici, Ștefan Telecan, Nic. Pătruși și Romul Juncan, fiecare câte 20 fil., Romul Șiclovan 22 fil., Traian Muntean 16 fil., Ioan Ponta Mărgăritar 12 fil. Todor Tașcă, Todor Dragoș, Traian Dragoș, Traian Șiclovan Ioan Rusu, Aron Hedeșan, Dimitrie Juncan, Const. Lipitor, Ioan Ponta, Traian Cismaș, Dimitrie Igrîșan, Romul Hedeșan, Ștefa Igre- șan, Aron Halas, Nic. Ghevrășan, Dimitrie Tîgu, George Oacheș, George Hedeșan, Romul Tașcă, Ștefan Telecan, Romul Jugu, Dimitrie Andra, Remus Frățilă, George Ponta, Lina Igrîșan, George Juncan, Traian Tașcă, Dim. Moldovan, George Petco, Arcadie Rotar, Ioan Todea, Ștefan Ardelean și George Vlăis câte 10 fileri, Pavel Rați, George Medreșan 4 fil. George Sutău 6 fil., Costa Munoreni, Iulian Cr. dig 4 fil. Const. Crucean, Petru Crucean 4 fil., Ioan Laza, Mihai Bila câte 2 fileri. — — — — —

Mitru Țapoș econom Otlaca — — — — —

Dămian Sebeșan învățător Săcusigiu — — — — —

Cu discul și colectă în sf. biserică din Pauliș prin episcopul N. Sav, dela: Ioan Șiclovan 1 cor., Zamfir Conopan preot 1 cor., Cu discul 1 cor. 64 fil., Ecaterina Caracioni 80 fil. Dela sf. biserică 2 cor. — — — — —

Colecta d-lui învățător Nicolae Băru din Otlaca între elevii săi: Nicolae Băru inv. 2 cor., Petru Malerin 20 fil., George Horga 20 fil., Simion Cioban 10 fil., George Andraș 10

fil., Simion Rusu 10 fil., Nicolae Ungurean 10 fil., Moise Botaș 10 fil., Dimitrie Sărbu 10 fil., Ion Bradu 10 fil., Gerge Șerban 10 fil., Ioan Banca 10 fil., Ștefan Ungurean 10 fil., Toader Vidican 10 fil., Ștefan Rusu 10 fil. — — — — — 4.—

Văd Irina Curta, Borosebiș — — — — — 3.—

Colecta d-lui învățător Mihail Dragoș din Curtici: Elevii săi: 9 cor. 98 fil., d-na Silvia Ispravnic 2 cor., Elena Ursu 2 cor., Irina Inco 1 cor. Iulia Julan 1 cor., Ladislau Petrița pa- roch Macea 1 cor., Cornel Mladin 1 cor., Ni- colae Julan 1 cor., Ionel Julan student comer- cialist 1 cor. — — — — — 19.98

Colecta d-lui părinte George Onciu din Surduc și Copăcel: Din Surduc și Copăcel 11 cor. — — — — — 24.10

Colecta d-lui învățător Iosif Badescu din Gîlad dela: Aurel Drăgan paroh 1 cor., Iosif Badescu inv., 1 cor., So- lomon Bistrean inv. 1 cor., Ioan Lăpă- dat econom 1 cor., Iulius Biara 60 fil., Colecta elevilor 6.20 — — — — — 10.80

Colecta d-nei Persida Mihulin din Borosebeș dela: Augustin Mihulin preot B-Sebiș 2 cor., Persida Mihulin, Patriciu Covaci inv., din B-Sebiș, Iancu Mihulin primar com. Govosdia, Cornel Novac inv., penz. Almaș, Pavel Sida, Ioan Baranci, Persida Dăliman, Pavel To- muța, Cristina Vesa, Nicolae Lulușa, Ielița Coșa, Pavel Bun, Nica Plisca, Teodor Vesa a lui Pavel, Ioan Bălău, Simeon Văiau, Ioan Baic, Simeon Fil- lip, Elena Ghergari servitoare, Simeon Peia, Pavel Oproița, Alexandru Lazar, Terentie Scrofan, Mihai Pugna jude, Ignat Curta, Nicolae Plisca a lui Cră- ciun, Iosif Raț, dna Tausch R, Lazar Văian toți din B-Sebiș câte 1 cor., Elisaveta Oancea 60 fil., Mihai Văian, 50 fil., Sida Puica, Florița Creț, Ana Peia, Nicolae Vesa, Petru Moț, Florea Bocșa, Iosif Urs toți din B-Sebiș câte 40 fil., Virgil Mihulin paroh Com- lăuș 1 cor., și Kilik Kálmán 20 fil., Total: — — — — — 36.50

Total — — — — — 495.06

Listele noastre precedente — — — — — 2127.03

Laolaltă — — — — — 2622.09

— **Viriliștii din comitatul Clujului.** In co- mitatul Clujului, dintre români, mai multă dare plătesc următorii: Dr. Ioan Popescu, avocat în Reghinul-săsesc; George Popa, comerciant în Sebeșul-mare; Ioan Dan, medic de cerc în Moci; Ioan Moldovan, protopop în Cătina; Dionisiu Simion, proprietar în Sângeorzul-român; Dr. Vic- tor Moldovan, avocat în Moci; Dr. Andreiu Pop, avocat în B.-Huedin; Dr. Eugen Bran, avocat în Teaca; Aurel Poruțiu, preot în Dez- mir; Dr. Simeon Tamașiu, avocat în Hida; Pompei Botezan, comerciant în Sermașul-mare; Ioan Leoca, proprietar în Sâmbotezul de Câm- pie; Ioan Hosszu, preot în Milașul-mare; Ni- colae Domșia, proprietar în Giurfalău; Teodor Justian, medic în Sânpetru și Alexandru Lupan, preot în Silvașul de Câmpie.

— **Perfidul Albion.** «B. H.» de azi aduce la loc de frunte un articol din peana publicistu- lui Reményi, intitulat «Perfidul Albion» — titlu care arată cu prisos tendența articolului. Autorul strânge mănunchi o seamă de dovezi destul de eclatante întru a dovedi, că toate simpatiile na- ției ungurești pentru englezi, toată anglomania ei caraghioasă, e o risipă de iluzii deșarte, căci Albion, perfidul Albion, cochetează din motive destul de pozitive, cu brunele fiice slave din peninsula Balcanică, neglijând cu totul afecțiunea dulceagă a porodiței lui Magor.

«Serbia — scrie măhnitul autor — e azi încă mai simpatică și mai vrednică de prietenia lor (a englezilor) decât noi. La balul de curte din Belgrad soția ambasadorului englez s'a prezintat în costumul fetelor sârbești din popor. Libera- lul Scotus Viator încă și azi mai duce lupta împotriva noastră, întărâtând pe cehi și pe slavii dela sud în acțiunile lor panslave etc. etc.»

Și nu-i nimeni cine să-i consoleze...

— **Pentru analfabeți.** D-nul *Dimitrie Popovici*, paroh în Cermei, drept rescum- părare a felicitărilor de anul nou, a oferit

Cor. 25-24

Cor. 120—

Cor. 12-76

3.—

2.—

644

învățătorului de acolo un onorar de 100 cor. pentru instruirea analfabeților. O frumoasă pildă de sprijin efectiv.

— **Din minunile prințului Gheorghe.** Face senzație o nouă ispravă a moștenitorului de tron sârbesc. Prințul Gheorghe se plimba Sâmbăta trecută, cu suita Sa, pe malul Dunării, sub zidurile cetății din Belgrad. În suita erau și câțiva soldați de rând. Ingeniosului prinț îi veni ideea să ofere soldaților o baie rece în Dunăre. Le-a poruncit deci să taie o gură în ghiață, să se scalde. Soldații cunoscând arțagul și firea aprinsă a prinților au împlinit porunca fără împotrivire. Unul dintre ei a fost scos din apă aproape înghețat. Un altul, care de asemenea s'a îmbolnăvit greu, a făcut arătare despre curioasa petrecere, la comanda regimentului.

— **Producțiunea dela școala diecezană de fete din loc,** anunțată de noi pe Duminică în 7 c. se va ținea la ora 3 d. m. în localul școlii pe lângă următorul program: 1. Nicolae Ștef: »Colindă«, executată de corul elevelor. 2. O. Goga: »La groapa lui Laie«, decl. de Zena. Magoș, el. de cl. II. 3. Fr. Behr: »Sania«, executat la pian de Aurora Cimponeriu elevă de cl. IV și Olga Curta, elevă în curs, compl. 4. G. Coșbuc: »Roata morii«, declamată de Sabina Oprean, el. de cl. II. 5. Tr. Lugojan: »Poezii latini...«, cântare executată de corul elevelor. 6. »Când pisica nu-i acasă...«, comedie într'un act, localizată de Hort. Bogdan, și predată de elevele școlii.

— **Sărbătorirea unui poet slovac.** În Alsókubin slovacii au sărbătorit cu multă căldură aniversarea poetului slovac Paul Orsag. A participat lume multă din toate orașele slovacești și s'a făcut o retragere cu torțe în onoarea sărbătoritului.

— **Fiul regelui Milan pe scena orfeului.** Fiul regelui Milan a debutat ieri la orfeul din Budapesta. Cu glasul slab prințul sârbesc a cântat: »Am fost rege în Arcadia« cu varianta »Am fost rege la Belgrad«, apoi a stors aplauzele lumii prin dibăcia cu care trage la țintă.

Publicul a aplaudat slabele încercări ale lui Milan Cristici.

— **Moartea marchizului Pandolfi.** Din Roma se telegrafiază că ieri a murit marchizul Pandolfi. Originar dintr'o familie nobilă siciliană, marchizul a luat parte la războaiele austro-italiene. Mai târziu el a luat parte activă la viața politică a Italiei. Dela anul 1897 marchizul a părăsit politica internă pentru a se dedica mișcării generoase a păcii internaționale. Marchizul Pandolfi a fost unul din sprijinitorii cei mai călduroși ai cauzei noastre în fața Europei și într'ânsul pierdem un fervent apărător și prieten al poporului nostru care-i va păstra recunoștință.

— **Potopul dela Săscior.** Economul Aleman din Săscior ne vestește o »tâmplare foarte îngrozitoare ce s'au întâmplat Duminică înfiorător lucru«. Iată ce-i: »S'au rupt râul Sebeșului sau râul Frumuoasei din munte și au prins în calea lui au înecat tot. Au luat o moară și un jugăr (de pământ) de nu se mai cunoaște nici vatra unde au fost. Un om și o muere mergând dela târg din Săsciori către Șugag s'au întâlnit într'o strămoare cu potopul. Pre om l-au luat apa, dar muiera au rămas acățăată de o tufă și lovind scloii (sloirile) în ea, nu s'au lăsat până au trecut potopul și acum e pe calea morții«. Apa a înecat vite multe și a dus morile din apropiere. Poșta din Săscior, apoi comerciantul Nicolae Răchișan și »făgădăul comunal« au fost păgubite, de asemenea un pod nou cu grinzi de fier a fost zdrobit de apă. »Avem un moș de 93 de ani, sfârșește corespondentul nostru, și și acum umblă și zice că acest potop nu l-au văzut«.

— **Logodnă.** Dșoara Sofia Mihuța, fiica învățătorului din Micălaca, s'a logodit cu dl Ioan Albici adj. not. în Mândruloc.

Intr'un ceas bun!

— **S'a înecat.** Din Cașovia se anunță, că acolo a murit de o moarte misterioasă ofițerul Gold, dela regimentul 66. El a venit, spre dimineață dela un chef și s'a culcat. Dimineața ordonanța l'a aflat mort în pat. Se credea că nenorocitul ofițer s'a sinucis, fiindcă se știa că era îndrăgostit într'o artistă dela teatru, autopsia însă a constatat că nenorocitul ofițer a murit înecat. El beuse prea mult, ajuns acasă i-s'a făcut rău și s'a înecat între perine.

— **Inmormântarea învățătorului Ioan Micoroi.** În 25 Ianuarie a. c. moartea nemiloasă, a chemat la sine, pe unul dintre pionierii culturii și ai luminării poporului nostru, pe mult regretatul Ioan Micoroi, fost învățător în comuna Cherechi.

Prin destoinicia și sârguința sa neobosită decedatul s'a ridicat peste semenii săi. Chiemarea și-a împlinit-o timp de 27 ani cu scumpătate și cea mai mare punctualitate, prin ce și-a câștigat stima și recunoștința superiorității, a poporului, pe care l'a știut conduce cu multă înțelepciune, precum și a tuturor oamenilor de bine. Muncind, se simțea fericit, iar aceasta o făcea cu atâta abnegațiune și încordare că își desconsidera chiar și cele mai elementare interese proprii. Cu toate că fizicul i-a fost atins de o boală grea, care l-a și repus, neodihnit a fost până în cea din urmă zi a vieții sale. Că cine a fost Ioan Micoroi în școală — despre care inspectorul regesc a zis că e o »mică academie« — dovedesc examenele date de elevii săi, pururea distinse. Prin el s'a stins un adevărat apostol al luminării poporului nostru, iar golul lăsat de dânsul, nu încurând se va putea împlini. La înmormântarea lui ce s'a făcut în 27 Ianuarie a asistat un public numărös. Prohodul a fost slujit de P. O. D. ppop M. Lucuța, cu preoții Tr. Terebenț, Ioan Micloși, Ioan Fofiu, Adrian Filip și N. Ciorogar, ajutați fiind de învățătorii Iuliu Groșoreanu, Ioan Huiu, Romul L. Papp, Suru Crșan, Teodor Cherechean, Dimitrie Olariu, Ioan Miadin, Alex. Terebenț, Dimitrie Simea, Petru Lupaș, Teodor Mariș și Ioan Cadar. Cărturarimea din loc toată a fost de față împreună cu mult popor, precum și sârmanii săi elevi, rămași acum orfani de dânsul.

Dela școală, până la biserică, sicriul a fost dus de șase învățători.

Răspunsurile rituale le-a cântat corul țăranilor din localitate, spre mulțumirea tuturor, condus fiind de inv. suplent I. Cădar.

Sfârșindu-se prohodul păr. protopop a ținut un panegiric înduioșător, nemurind faptele de laudă ale decedatului. Conductul pleacă acum spre cimitir. Aici învățătorul Iuliu Groșorean vorbește în numele colegilor răposatului. Dl Groșorean a emoționat pe ascultători până la lacrimi. A mai vorbit dl P. Lupaș inv. în numele foștilor elevi a-i răposatului. În timp ce răsuna ultimele acorduri ale cântărilor, în cimitirul din Cherechi se ridicase un mormânt proaspăt care cuprinde în sine osemintele de toți regretatului Ioan Micoroi. În veci pomenirea lui!

Participant.

x Cel mai renumit atelier fotografic pentru fotografii artistice moderne în haine de bal este atelierul lui Kossák József, fotograf de curtea ces. reg. și cam. în Arad, str. Weitzer J. Nr. 3. Numărul telefonului 657.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon. —

Ședința camerei.

Budapesta, 5 Februarie. Ședința se începe la ora 10 și jumătate. Președinte Rakovszky.

Vorbește Bozóky spunând că poporul îndură multe pagube pe urma neorientării funcționarilor

în privința legilor. Funcționarii în casează darea îndoit. Vorbește de cadastrului și despre necesitatea dării. Se abate dela obiect. Președinte vântul.

Buza Barna: Cere încuviințarea a se abate dela obiect. Polemizează Pál învinuindu-l de reacredința în die

Mezőfi: la în apărare clasa muncimicii proprietari. Proiectul de față va zeria în țară, el pune sarcini inegale poporului.

Discuția se va continua mâine.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din

Budapesta, 5 Febr

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.

Grâu pe Aprilie 1909 25.26-

Săcară pe Aprile 18.08-

Cucuruz pe Maiu 14.52-

Ovăs pe Aprilie 17.18-

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost

Grâu nou

De Tisa — — — — 26 K. 15—26

Din comitatul Albei — 2> > 75 26

De Pesta — — — — 25 > 80—26

Bănățenesc — — — — 26 > 10—26

De Bacica — — — — 25 > 90—26

Săcară — — — — 19 > 70—19

Orzul de nutret, cvalit. I. 16 > 70—16

> > calitatea a I. 16 > 20—16

Ovăs > > I. 17 > 55—18

> > > II. 17 > 25—17

Cucuruz — — — — 13 > 90—14

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribunei« se mai află

exemplare din următoarele cărți

1. »Călimdarul Minervei« prețul 1'25 cor. + 5 fileri porto.

2. »Călimdarul național«, prețul — 3' 10 fileri porto.

3. »Călimdarul literar și artistic« prețul — 4' 10 fileri porto.

4. »Călimdarul dela Cluj« prețul — 2' 5 fileri porto.

5. »Călimdarul Foi interesante«, prețul — 5 fileri porto.

6. »Călimdar Block« de părete, prețul — 10 fileri porto.

7. Călimdarul Block de părete pentru prețul 4— cor. + 26 fileri porto.

8. Călimdar bisericesc de părete, înscr. sărbătorilor, prețul 10 fileri + 5 fileri porto.

Poșta Redacției.

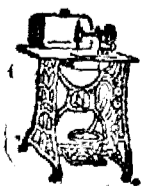
Coriștilor Murani: Nu ne putem arăta în cearta d-voastră, și ziarul nu-și poate da coloanele pentru certuri cari nu interesează nimenea. În fiecare sat pot să fie neînțelegeri oamenii caută însă să le împace, căci aduce prin ziare, este numai spre rușinea satului dealtfel învățătorul d-voastră se desvinde de acuzele ce i-le aduceți, cum să ne face noi judecători?

Const. Zagoriș, Ploiești. Cartea dorită a fost mis.

Beiuș. Se va face cum doriți. Socodorenilor. Pentru numărul de azi așteptăm târziu.

Redactor responsabil Constantin Sa

Editor proprietar Gheorghe Nichin

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și mo

Cu stimă: F a l k I m r e, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

FALK IMRE se pot pa cu plătere

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

ACTIV

95852613	Reserva metalică Aur . . .	90013826
39770000	Trate Aur . . .	33352906
	Argint și diverse monete . . .	
	Portofoliu Român și Străin . . .	
*)	Impr. contra ef. publice . . .	11938200
	" " " " in cont curent	16349667
	Fonduri publice . . .	
	Efectele fondului de rezervă . . .	
	" " amortisarea imob. și material	
	Imobili . . .	
	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .	
	Cheltuieli de Administrație . . .	
	Deposite libere . . .	
	" " & provizoriu . . .	
	Compturi curinți . . .	
	Compturi de valori . . .	

PASIV

	Capital . . .	
	Fond de rezervă . . .	
	Fondul amortisării imobilelor și material . . .	
	Bilete de Bancă în circulație . . .	
	Profituri și pierderi . . .	
	Dobânzi și beneficii diverse . . .	
	Compturi curinți . . .	
	" " & provizoriu . . .	
	Deposite de retras . . .	

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

1909.
10 Ianuarie.

123366732
817626
55463874
28287867
11999924
15296433
3187121
5970297
701747
97633
100885864
—
21201556
30948968
398225642
12000000
26380304
3863598
254977520
—
118356
—
100885864
398225642

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)
pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, oecazează defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e prevădat cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de încălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entenqasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : Debreczen : : farmacia : :
ciat. : : «Arany egyszaru»

Numai există reumă!

Cine voeste să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balzsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

Hajdusági
Bajuszpedra.

MUSTAȚA E FRUMOASA

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte întele și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fl. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Védjegy.

Medicament pentru văpsirea părului.
In culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul să nu înălbăzească și să rămână albă culoarea ce o dorește. Nu înălbăzește părul. O sticlă cu medicament pentru ori-ce culoare 4 cor.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCII GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. In ramul vieții: ospitale cu termen fix, rente, reșter pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. In ramul feoului: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine revizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, oucurus ovăș, viță (vinea), plante industriale: cânepă, in, hîmei nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuiale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ in Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 499.

Asigurați contra grindinei: oucuruzul grâul, secăra, ovăzul și toată economia!

Asigurați: viața, soare, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Asigurați contra furtului și incendierii prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

„CONCORDIA“ institut de credit și economii societate pe acții în Ozora-Uzdin

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CONCORDIA“ societate pe acții, să invite prin acesta, §-ului 12. al statutelor societății la

a XV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Ozora-Uzdin la 25 februar 1909. st. n. 10 ore a. m. în locațiile institutului

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Presentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1908. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere la împărțirea venitului curat, darea absolutorului pentru direcțiune și comitet de supraveghiere.
4. Alegerea a unui membru în comitetul de supraveghiere.
5. Modificarea statutelor referitor la § 45 lit e.
6. Eventuale alte propuneri.

Conform §-ului 16 sunt acțiunile și eventualele documente de plenipotență până inclusive 23 februar st. n. a. c. a se depune institutului din partea acelor Domni acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală.

Uzdin-Ozora, la 2 Februarie 1909.

Directia

Activa

Contul Bilanțului

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
126 Cassa — — — — —	3922	01	73 Capital societar — — — — —		
125 Cambii — — — — —	102513	78	129 Fond de rezervă — — — — —	23269	57
117 Cambii cu acoperire hipotecară — — — — —	27671	—	38 " " spec. pt. dubioase — — — — —	2043	76
133 Cambii dela cereale — — — — —	17666	—	111 " " penziune — — — — —	527	90
130 Efecte — — — — —	717	97	59 " " filantropic — — — — —	427	90
141 Poziții tranzitoare — — — — —	390	98	143 Depozite spre fructificare — — — — —		
137, 96 Diverse conturi debitoare — — — — —	455	09	127, 135 Reescompt — — — — —		
65 Mobiliar — — — — —	274	60	131 Cont curentul creditorilor — — — — —		
65 Descriere — — — — —	27	60	120, 58 Imprumuturi pe oblig. cu as'g. hipot. cedate — — — — —		
			136 Poziții tranzitoare — — — — —		
			Dividende neridicate — — — — —		
			Profit net — — — — —		
	153583	83			

Pașite

Contul venitelor și a sarcinilor

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
129 Interese ridicate și capitalizate — — — — —	2143	70	92 Profit transpus — — — — —		
128, 142 " de reescompt — — — — —	4335	97	141 Interese de escompt și hipotecate — — — — —		
132 " " — — — — —	2621	65	122 " " întârziere — — — — —		
145 Salare — — — — —	172	50	112, 134 Provizione — — — — —		
138 Chiria — — — — —	166	61	144 Venitul efectelor — — — — —		
140 Bani de cvartir — — — — —	1141	81			
104 Dare erarială și comunală — — — — —	67	20			
66 Competință de timbre — — — — —	229	04			
98 Tipăriuri — — — — —	251	44			
119 Spese de cancelarie — — — — —	20	—			
109 Spese de călătorie — — — — —	27	60			
65 Descriere din mobiliar — — — — —	8385	51			
Profit net — — — — —					
	19563	03			

Uzdin-Ozora, la 31 Decembrie 1908.

DIRECȚIUNEA:

O. Conopan m. p. director executiv
 M. Bălan m. p. v. director
 I. Spariosu m. p. cassar
 I. Spariosu m. p. contabil
 V. Puia m. p. I. Fera m. p. P. Gyura m. p. A. Samanți m. p. G. Bosica m. p. D. Fizesán m. p. P. Spariosu

Examinând conturile și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în regulă bună.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Pau Miclea m. p. președinte. Iancu Milu m. p. Ioan Mezin m. p. Trailă Bălan m. p.

A apărut

„Prelegeri metodice din Istorie biblice“

op auxiliar pentru catihetii, de Nicolae Crișmariu, paroh-catihet.

În literatura noastră ramul catihetic a rămas cel mai neglijat. Biserica și-a luat o nouă îndrumare: mântuirea sufletelor prin catehizare.

Iar catihetii preoți simt lipsa de opuri catihetice, pentru a se ajuta în misiunea lor.

În fața acestor constatări, opul P. N. Crișmariu a binevenit cu atât mai ales, că cuprinde pe lângă partea teoretică a metodei, toate prelegerile din materia biblică prescrisă pentru școlile elementare, lucrate după treptele formale și însoțite de harta istorică a Palestinei.

În predare sunt marcate toate momentele principale ale materiei din fiecare piesă, precum marcant e întreg procesul, pentru a în-

lesni prepararea catihetilor.

Întreaga carte tradează mult studiu și voință. De aceea cu tot dreptul constatăm că de dl profesor Dr. P. Pipoș, că: „aceste prelegeri sunt un povățuitor potrivit pentru catihetii“.

Opul constă din 20 coale și costă plus 20 Hl. porto. Se capătă la au Baraczháza (Temesm.), la libr. „Tribuna“, la libr. diecezană din Arad, precum și la librăriile semnate din țară.

Uzo ca fiindcă instrumentele muzicale n'au fost bine reparate și totuși le-ați plătit cu preț mare. —

... de azi înainte Seghedinul și Timișoara și toate ori-ce instrumente de ori-ce fel la

anovics Vilmos

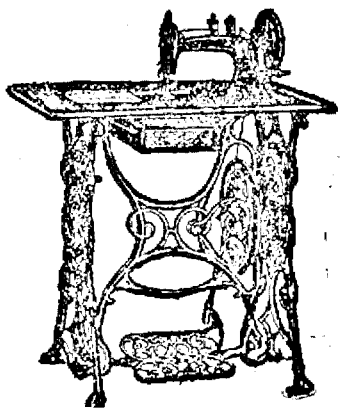
... artistice de instrumente muzicale, în ... albă, (Fehértemplom fő-utca) drum de bazarul biseroei române.

Ține în depozit cele mai bune **plane și pianoe**, Resonator-Mignon și fabricații din streinătate, lemn de nuc american, negru cu lustru și de mahagoni cu claviatură admirabilă. Tot odată primește să repare artistic cu prețurile cele mai favorabile și pe lângă garanție, instrumente muzicale de alamă, cu coarde, violinele cele mai bune — și pianoe. —

Țin în depozit fabricațiile cele mai bune.

Mașini de cusut
cu plățirea în rate.

Mare asortiment la

Joan Kalenda,
în Oradea-Mare,
(Nagyvárad), lângă biserica Holdaș.

Tot acolo se repară mașini de cusut mașini de scris și gramofoaane.
— Telefon în comitatul întreg nr. 245. —

In atențiunea fabricanților și a economilor!

Skafszky Adolf

Fermă de mașini și montarea lor.
BUDAPESTA, VIII Tömö utca nr. 23.

Se angajază să monteze tot felul de mașinării, pentru ferestre și mașini cu aburi precum și 'n fabrici de spirt și de cărămidă, apaducte, pompe compresare, **montarea tipografiilor** tot asemenea transmisiunii și conducte de ploaie. — Primesc reparaturile și transporte demașini. —

artin Droszt

lemnărie de mori și edificii.
ca-Albă, (Fehértemplom) str. Petöfi nr. 63.

comandă pentru lucrări de mori

de edificii cari cad în bransa lui, p. e. construcție și reconstrucție de mori de aburi și cu motor, mori înalte, semi și plane, mai departe tot felul de dotări complete de curățit, mașini de măt și mașini automate pentru amestecarea făinei etc.. se săvârșesc prompt și răspunzător tuturor împrejurărilor.

Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, înălțarea locuințelor, a prăvăliilor, biurilor și școlilor cu prețuri favorabile.

... trimite deseneuri de plan și proiect de buget. —

Alexandru Văleanu

magazin de mănuși, de bandaje și de pantofărie orthopedică.
Sighetul-Maramurășului.

Piața principală (Főter).

Beșici de gumă americane, beșici de pește — franțuzești. —
Prezervative femeiești, Ciocapi de gumă, suspenzoare, bandaje, mănuși, bandaje „Diana”, — irigatoare. —
Execut după comandă medicală g h e t e orthopedice pentru picioare ori-cât de bolnave și dure. — roase. —

Vânzare de altoi de viță.

Cine vooeste struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către **VITYÉ MIKLÓS** la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în — **Ös-Csanád**, — (com. Torontal) unde se găsec cele mai variate altoaie de calitate I-a, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsec vite de rangul II cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri. **Preț curent trimitem gratis și franco.** Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Tornaföld, (up. Szécsisziget, com. Zala) 1907 Sept. 30
Cele 800 de altoaie cu rădăcini comandate de la Dta au dat un rezultat foarte bun. Nici unul nu s'a uscat ci au crescut așa de lungi că au trecut de un par de 2 m. și a trebuit să tai din ei; soiurile sunt distinxe. Voi recomanda bucuros din ele prietenilor și cunoșcuților și te rog să-mi trimiți un catalog privitor la soiuri și prețuri. Cu stîmă Aureli Hajdu.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere sau cumpărare să se provace că adresa firmei a cetit-o în Tribuna.

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru lucrări artistice de sticlărie și fabrică de oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

și-a pus în funcțiune uzinele sale în ziua de **21 Oct. 1908.**

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi slefuite sau simple, lucrări de sticlărie artistică încadrate în aramă pentru instalații de vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Venetia. Lustruirii — de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

Cum să vă dovedesc că clasornicele date mie vor fi reparate punctual! Cei mai simpli mod de a trimite clasornicele stricate pe postă. —

Neu Vilmos
clasornicar și gluvaergiu
Seghedin
Laudon-u. 24.

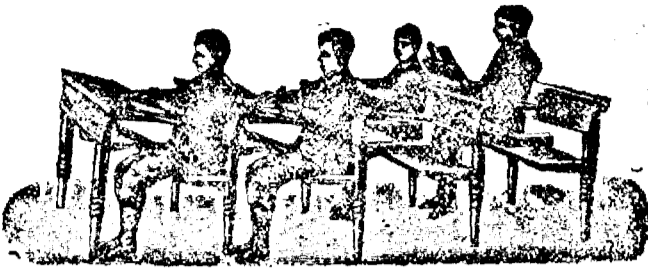
Unde se repară clasornicele în mod special, prompt cu garanție de 8 ani și prețuri favorabile. —

Ține în depozit clasornice de buzunar, pendule și clasornice cu alarmă, precum și bijuterii și obiecte pe argint de China, cu prețurile cele mai favorabile. — Campără fracturii de aur și de argint cu prețurile cele mai mari sau le schimbă bu obiecte noi.

Comandele din provincie se săvârșesc punctual și se împachetează cu mare îngrijire.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarrer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

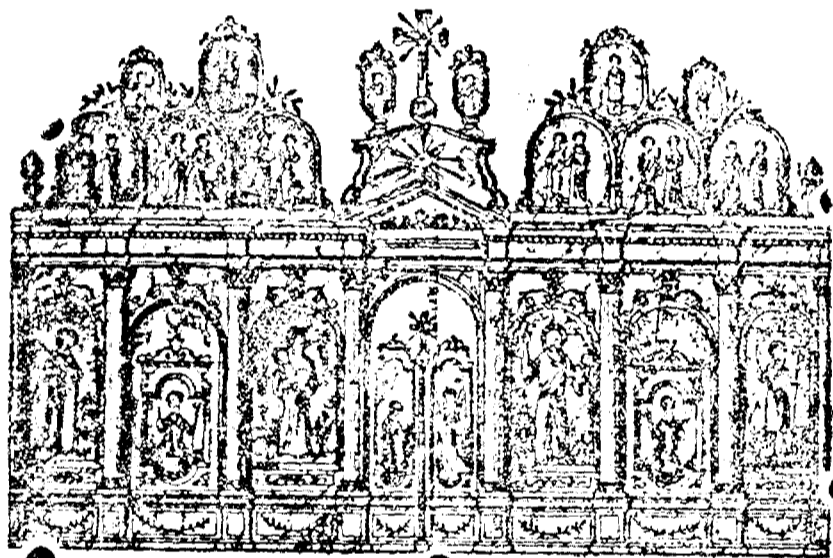
Wilhelm Connerth.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — sicriul Domnului, grota Mariei de Lour — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garat

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11'—
„ „ box „ „ „ „ „ „	K 11'—
„ „ șevro pt dame cu bumbi	K 10'50
„ „ „ „ „ cu șirete	K 9'50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8'—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6'80
Ghete de copii dela	K 3'—

Material de I-a clasă.

TRISKA

Primul depozit de planuri din tot Ardealul

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nr. 10

Recomandă planurile

planurile sale provenite

abricile celebre din țară și

străinătate precum și

atelierul său de reparare

instalat din nou, în care planurile

vechi și stricate se pot

para repede, prompt și eficient

cu mijloace moderne.

Planuri cu chiriă la timp.

Dubinievicz Oszk

comerțiant de articole medicale chimice și parfumuri

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine

Esențe de rom și licheuri cu prescripții de prescripții

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și din străinătate

Gazete pentru instrumente de manicurare și parafarmaceutice

Petrol-China cel mai bun mijloc de prevenție a căderii părului și cărunțirii. Prețul cel mai mic

E o noutate
de senzație
pentru
menagere!

Mângălăul meu patentat

care face revoluție în menagi și devine indispensabil în orice casă. Inmanuarea lui e simplă și ușoară, încât îl poate inmanua fără oboseală și o fetiță de 14 ani.

Mângălăul meu nu rupe rufe, se lucrează cu el curat și frumos.

Il expediază inventatorul

KELEMEN MÁRTON

strungar artistic

— Győr, Andrássy-ut 24. —

Catalog gratuit și porto-franco.

Dela

THEIL JÓZSEF

fabricant de salamă și cârnați

în Mediaș (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cârnățarii pe Ianuarie:

Salamă ung. prima — — — — —	prețul 1 kg.
prețul se urcă lunar cu 10 fil.	
Cârnaț veritabil de Crakovia — — — — —	
„ de Paris — — — — —	
„ veritabil de Debrețin — — — — —	
„ de șuncă — — — — —	
„ de Galizia — — — — —	
„ afumată — — — — —	
Șuncă afumată — — — — —	
Salamă cârnoasă de Cluj — — — — —	
Slănină de Debrețin afum. și cu ardei — — — — —	
„ groasă albă — — — — —	
„ afumată — — — — —	

Catalog de prețuri se capătă dela Theil József fabricant de salamă în Mediaș (Medgyes).